

TCK 103 Çocuk Cinsel İstismarı Affına Karşı Kadın Platformu

Bilgi Dosyası

Temmuz 2020

Sunuş

2016 yılından beri gündemde tutulan ve en son 15 Nisan 2020 tarihli İnfaz Yasası'nın TBMM görüşmeleri sırasında tekrar gündeme getirilen, çocuk cinsel istismarı suçunu düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 103. Maddesine değişiklik yapılarak getirilmek istenen af girişimleri halihazırda devam etmektedir. Bu girişimler, 15 yaşından küçük çocukların cinsel istismara ve tecavüze maruz bırakılmasını, "evlilik" adı altında toplum ve yargı nezdinde meşrulaştırmayı ve normalleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu girişimler aynı zamanda daha çok çocuk doğurtularak kalabalık bir nüfus yaratma politikasının bir parçası olup kız çocuklarının geleceklerini sadece annelik üzerinden kurmalarını öngörmektedir. Oysa her çocuk haklara sahip olan bir bireydir ve çocuğun üstün yararının gözetilmesi, kız çocuklarının geleneksel uygulamalara bağlı olarak ayrımcılığa maruz bırakılmaması hem Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Medeni Kanun'u uyarınca, hem de Türkiye'nin de taraf olduğu başta Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi ve İstanbul Sözleşmesi uyarınca devletin sorumlulukları arasındadır.

Çıkarılmak istenen bu affın en önemli risklerinden bir diğeri de Anayasa Mahkemesi'nin evlilik tarihi, mağdurun yaşı, taraflar arasındaki yaş farkı, olay tarihinde evli olmama gibi koşulları iptal etme olasılığıdır. Böylece "geçici" olduğu iddia edilen bu affın, tüm kız çocuklarını ve kadınları her yaşta tecavüz faili ile evlendirilme baskısı altında bırakacak genel bir uygulamaya dönüşeceği malumdur.

Bütün bu gelişmeleri büyük bir kaygı ve dikkatle takip eden 300'den fazla kadın örgütü ve çeşitli STÖ'lerin kadınlarla ilgili yapı ve birimleri söz konusu değişiklik talebinin durdurulması, geri çekilmesi ve TBMM gündemine bir daha getirilmemesine yönelik kamuoyu oluşturmak amacıyla **TCK 103 Çocuk Cinsel İstismarı Affına Karşı Kadın Platformu**'nu kurarak kampanya hazırlıklarını hızlandırmıştır. Ayrıca 150'ye yakın sivil toplum örgütü ile emek ve meslek örgütleri de Platformun destekçisi olmuşlardır. Kampanya kapsamında konuyla ilgili bilgilerinize sunduğumuz Bilgi Dosyası hazırlanmıştır.

TCK Madde 103 Bilgi Dosyası, kız çocuklarının evlendirilmesine ilişkin çok yönlü değerlendirmeler içeren belgelerden oluşmaktadır. Çocuk yaşta evlendirilmiş kadınların tanıklıklarının yanı sıra, Türkiye ve dünyadan çocuk yaşta evlendirmelerle ilgili resmi veriler ve istatistiki bilgiler sunulmaktadır. 2020 yılında çocuk yaşta evlendirmelere ilişkin kamuoyunun görüşlerini içeren ulusal çapta yapılmış bir araştırmanın sonuçları ile TÜİK verileri de bulunmaktadır. Dosyada konuyu ulusal ve uluslararası hukuk mevzuatı bağlamında inceleyen kapsamlı değerlendirme yazıları ve örnek Anayasa Mahkemesi kararlarına, ayrıca bu "evliliklerin" kız çocuklarının hayatında yarattığı sağlık riskleri, fiziki ve ruhsal açıdan etraflıca irdeleyen yazılara da yer verilmiştir.

Yine çocuk yaşta evlendirmeleri savunanların görüşleri ile bu "evlilikleri" İslami bakış açısından eleştiren kişilere ait haber/yazıların özetleri ve linkleri de dosyamızdadır. Konuya ilişkin barolar, tabip odaları ile diğer karma STÖ'ler ve kadın örgütlerinin açıklamalarının kısa özetleri ve haber linkleri de ayrıca derlenmiştir. Son olarak dünyadaki yasal evlilik yaşlarını küresel, kıtasal, bölgesel, sosyo-ekonomik devlet birlikleri ve ülke düzeyinde yansıtan veriler sunulmaktadır.

TCK 103 Çocuk Cinsel İstismarı Affına Karşı Kadın Platformu

Bilgi Dosyası Çalışma Grubu

8 Temmuz 2020

İçindekiler

Çocuk İstismarı Faillerine Yönelik Af Girişimlerine Son Verilsin!.....	3
TCK Madde 103 ve TBMM’de Kabul Edilmesi Talep Edilen Değişiklik Önerileri	10
Çocuk Yaşta ve Zorla Evlendirilmiş Kadınların Tanıklıkları.....	13
Çocuk Yaşta Evlilikleri Savunanlar ve Konuya Dair İslami Bakış Açısına İlişkin Haber/Yazıların Özetleri ve Linkleri	16
Bazı Önemli Haberler.....	19
Türkiye ve Dünyadan Resmi İstatistiki Veriler	20
Havle Kadın Derneği’nin Araştırma Sonuçları	24
Türkiye’den Ek İstatistiki Veriler	29
Dünyadaki Yasal Evlilik Yaşları	30
Çocuk Yaşta ve Zorla Evliliklerin Yarattığı Sağlık Riskleri	31
Kız Çocuklarının Suç Sonucu Oluşmuş Gebeliklerinin Sonlandırılmasının Önündeki Engeller	34
Uzman Görüşü	36
Konunun Uluslararası Sözleşmeler ve Ulusal Yasal Mevzuat Bağlamı.....	37
Uzman Görüşü	40
TCK 103 Değişikliğine Karşı Çeşitli STÖ’lerin Yaptıkları Açıklamalar	42
Kadın Örgütlerinden Ortak Bildiri: “Haklarımızdan da Mücadelemizden de Vazgeçmeyeceğiz!”	44
EK 1: KÜRESEL, KITASAL VE ÜLKELER DÜZEYİNDE DÜNYADAKİ YASAL EVLİLİK YAŞLARI ...	46
EK 2: AF TEKLİFİNİN AYKIRI OLDUĞU ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER.....	58

Çocuk İstismarı Faillerine Yönelik Af Girişimlerine Son Verilsin!

Çocuk cinsel istismarı suçunu düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 103. maddesi ile ilgili af girişimlerini kaygıyla izliyoruz. 2016 yılından beri gündemde tutulan ve en son 15 Nisan 2020 tarihli İnfaz Yasası'nın TBMM görüşmeleri sırasında tekrar gündeme getirilen TCK 103 affı, kadın örgütlerinin ve kamuoyunun tepkisi sayesinde yasaya eklenememiş olsa da kimi iktidar partilerinden siyasetçi ve milletvekillerinin bu affın 15 Temmuz 2020 öncesinde mutlaka çıkartılacağı yönündeki beyanları kaygılarımızı artırıyor.

Kamuoyuna yansıyan son af teklifi taslağına göre;

Çocuklara yönelik cinsel istismar/tecavüz nedeniyle yargılanıp mahkûm edilmiş ve cezası kesinleşmiş olanlar;

- Olay tarihinde başka bir kadınla evli değiller ise,
- Mağdur 14 yaşına basmış ise (yani 13 yaşında ise),
- Mağdur ile tecavüz faili arasında en fazla 15 yaş fark varsa,
- Mağdur şikâyetten vazgeçmiş ve
- Yasanın çıktığı tarihten önce resmi nikah yapılmış ise,

çocuk istismarcısı derhal serbest bırakılacak ve bu evlilik beş yıl sürdüğü takdirde hiçbir şekilde cezalandırılmayacaktır. Bu af teklifi, hem çocuk istismarcılarının/tecavüzcülerin cezasını çekmeden serbest bırakılması; hem de onların bu tecavüzlerini beş yıl daha sürdürerek "ödüllendirilmeleri" anlamına gelmektedir. Üstelik bu af çocuk cinsel istismarına/tecavüze iştirak edenleri, azmettirenleri, suçun işlenmesine yardım ve yataklık edenleri de kapsayacak ve bunlar hakkındaki tüm kamu davaları da düşecektir.

Bu konudaki en önemli ve olası tehlike ise; Anayasa Mahkemesi'nin, evlilik tarihi, mağdurun yaşı, taraflar arasındaki yaş farkı, olay tarihinde evli olmamak gibi koşulları iptal etmesidir. Bu durumda, "geçici" olduğu iddia edilen af, birdenbire tüm kız çocuklarını ve kadınları her yaştan tecavüz faili ile evlendirilme baskısı altında bırakacak genel bir uygulamaya dönüşecektir.

Af girişimlerini gündemde tutmak, "evlilik" adı altında 15 yaş altındaki çocukların cinsel istismarını ve tecavüzü, toplum ve yargı nezdinde meşrulaştırma girişimidir!

Oysa, Türkiye kamuoyunun hangi siyasi görüşten olursa olsun çocuk istismarına ve çocuk yaşta, erken ve/veya zorla evliliklere karşı olduğunu biliyoruz. Örneğin; Havle Kadın Derneği'nin bu yıl gerçekleştirdiği Erken Yaşta Evlilik Araştırması'na göre, kamuoyunda yaratılmaya çalışılan algının aksine toplumun tüm kesimleri çocuk yaşta evliliğe karşıdır. Araştırmaya göre, toplumun büyük bölümü ideal evlilik yaşını kadınlar için 24, erkekler için 26 olarak görürken; "Kızınızı 18 yaşından önce evlendirir misiniz?" sorusuna yüzde 91,8 "Hayır" diyor. Evlenme yaşı, 9 olabilir diyenlerin oranı ise sadece yüzde 0,7'dir.

"Cinsel istismara evlilik affı" konusunun gündeme getirildiği 2016 yılından beri cinsel istismar davalarında "mağdur şikâyetinden vazgeçti", "birbirlerini seviyorlar", "ailelerin rızası var", "evlendiler", "mahkûm edersek aile yapısı zarar görecek", "bu durum bazı etnik gruplarda saygı duyulması gereken kültürel bir pratik" gibi gerekçelerle beraat kararları artmıştı. Nitekim son olarak, Elbistan Ağır Ceza Mahkemesi, kendisinden 9 yaş küçük olan 12 yaşındaki kuzenini evlilik görüntüsü altında istismar eden ve olay gerçekleştiğinde kız çocuğunun yaşını bilmediğini savunan faili beraat ettirmiş, Yargıtay da oy çokluğuyla bu kararı onamıştır. Af söylentisinin gündemde tutulması bile; devam eden davalarda beraat kararlarının verilmesine neden olmakta, kadın ve kız çocuklarının aleyhine işleyen fiili bir hukuk sistemi yaratılmaktadır. Dahası, birçok

istismar olayının üzeri yargıya bile taşınmadan, istismar faili ile aile arasında gerçekleşen evlilik pazarlıkları ile örtülmektedir.

Kız çocuklarının bedensel, zihinsel ve psiko-sosyal bakımdan daha kendi gelişimini tamamlayamadan hamile bırakılıp çocuk doğurmaya mecbur edilmesi, evliliğe sürüklenmesi, hem onların ve doğuracakları çocukların hayatını hem de toplumun geleceğini tehlikeye atmaktadır. Çocuk yaşta evlilikler kız çocuklarını yaşam boyu süren ciddi sağlık sorunları ile başa bırakmaktadır. Hem kız çocuğunun hem de doğacak bebeğinin ölüm riski yetişkin bir kadına göre iki ila beş kat fazladır. Ölü doğum, erken doğum, annede kemik gelişiminin durması gibi geri dönülemez bedensel sakatlanmalar, anne karnındaki bebeğin yeterli beslenememesi, güç doğum, üreme organı yırtıkları, ağır kanamalar, fistüller, kansızlık, idrar ve dışkı kaçırma gibi pek çok sağlık sorununa neden olmaktadır. Cinsel istismarın neden olduğu duygu durum değişiklikleri intihar eğilimini ve şiddette uğrama riskini artırmakta, zihinsel ve ruhsal sorunları tetiklemektedir.

Devlete ve tüm ilgililere sorumluluklarını hatırlatıyoruz!

Dünyadaki pek çok devlet, çocukların cinsel istismarı ile mücadele ederken; birçok ülkede çocuk yaşta, erken ve/veya zorla evlendirmeler yasaklanırken ve asgari evlilik yaşı yükseltilirken, çocuklarla cinsel ilişki ve evlilik yaşı konusunda Türkiye’de çocuk istismarına af ve cezasızlık kapısı açan girişimler son derece vahimdir. Çocukları cinsel istismardan korumak için:

- Devletin asli ve öncelikli görevi, çocukların cinsel istismara maruz kaldığı şartları ortadan kaldırmak, koruyucu ve önleyici hizmetleri kurumsallaştırmaktır. İstismar faillerini ve onlara yardım ve yataklık edenleri affetmek/cezasız bırakmak, bu suçların teşvik edilmesi demektir; başka çocukların istismarına zemin hazırlamaktır. Devlet faillere affı değil, çocukları cinsel istismardan koruyacak önlemleri hayata geçirmelidir.
- Çocuk yaşta, erken ve/veya zorla evlendirmeleri ve çocuk istismarını önlemesi gereken ama bunu yapmayan; aksine teşvik eden, kolaylaştıran ya da göz yuman tüm sorumlular cezalandırılmalı, kamu görevlileri ise görevlerinden alınmalıdır. Evlenme ehliyeti olmayan çocuklara dini nikah kıyan din görevlileri, çocuklarını çocuk yaşta evlendiren aileler ve ihbar yükümlülüğünü yerine getirmeyerek buna göz yuman kişiler ve resmi otoriteler özellikle cezalandırılmalıdır.
- Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirlere ilişkin 2006/17 sayılı 4 Temmuz 2006 tarihli Genelge acilen uygulamaya geçirilmelidir.
- Tüm bakanlıkların, Meclis’teki muhalefet partilerinin, kadın, çocuk ve hak temelli çalışan tüm örgütlerin, akademinin ve ilgili meslek örgütlerinin katılımı ile beş yıllık bir Çocuk Yaşta, Erken ve/veya Zorla Evliliklerle Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planı çıkartılmalı; daha önce çıkartılan planlar uygulanmalı, ilgili tüm kamu kurumlarının bu planların hayata geçirilmesi konusunda yeterli bütçe ve insan kaynağı tahsis etmesi sağlanmalıdır.

Çocukların ve özellikle de kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmesi, hemen ve çok sayıda çocuk doğurmalarının teşvik edilmesi, uzun yıllardır bir devlet politikası haline gelmiştir. 4+4+4 parçalı eğitim uygulamasına geçiş, çocuk doğar doğmaz açtırılan çeyiz hesapları, kadının kariyeri anneliğidir vb. söylem ve girişimler, bu politikanın somut ifadeleridir. Oysa, af dahil bütün bu girişim ve söylemler hem Türkiye’nin taraf olduğu çocuk hakları ve kadın hakları ile ilgili uluslararası insan hakları sözleşmelerine hem de Anayasa’ya aykırıdır.

Herkesi çocukların hayatını karartacak bu insan ve çocuk hakları ihlalini durdurmaya çağırıyoruz!

“Genç evlilik/akran evliliği” gibi adlar altında çocuk cinsel istismarcılarına, tecavüzcülere af isteyenlerin girişimlerini kaygıyla izliyoruz. Boşanan kadının nafaka hakkına itiraz edenlerin; çocukların velayeti, yasal mal rejimi, kadının boşanma ve miras hakkına, kadını şiddetten koruyan 6284 Sayılı Yasa ve İstanbul Sözleşmesi’ne karşı kampanya yürütenlerin de aynı kadın düşmanı zihniyetin savunucuları olduğunu biliyoruz.

Tüm devlet otoritelerini ve siyasetçileri, çocuk istismarını aklayacak, cinsel saldırıya uğrayan kadınları “namus” bahanesiyle tecavüz faili ile evlendirme gibi insanlık dışı bir uygulamaya mahkûm etmeye çalışmaktan vazgeçmeye çağırıyoruz.

Herkesi kadınların ve çocukların kazanılmış haklarına saygı duymaya, bu hakları kâğıt üzerindeki kelime yığınları olmaktan çıkarıp hayatlarımızın ve toplumsal bilincimizin ve varoluşumuzun bir parçası kılmak için çalışmaya, kız çocuklarına/kadınlara evliliğin tek seçenek olarak gösterilmesinin neden olduğu bu hak ihlali ve kötü muameleye dur demeye, çocuk yaşta, erken ve/veya zorla evlilikler ile mücadeleyi devletin en önemli politikalarından biri yapmak için mücadele etmeye davet ediyoruz.

Çocukların Evlendirilmesi Suçtur!

Çocukların yaşama, oyun oynama, eğitim alma, sağlıklı yetişme, iş ve meslek sahibi olma, kendini geliştirme, özgür hareket etme, geleceği üzerinde söz sahibi olma ve korunma haklarını ortadan kaldırmaya yönelik tüm girişimler derhal durdurulmalıdır!

Birakin çocuklar bedenlen, ruhen ve sosyal bakımdan sağlıklı büyüsün, çocukluklarını yaşasın!
15 Haziran 2020

TCK 103 Çocuk Cinsel İstismarı Affına Karşı Kadın Platformu İmzacılar

1. 17+ Alevi Kadınlar
2. Alevi Kadınlar Birliği
3. Adalar Vakfı Kadın Çalışma Grubu
4. Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi
5. Adana Çocuk ve Kadın Hakları Derneği
6. Adana Kadın Platformu
7. Adıyaman Anadolu İş Kadınları Derneği
8. Adıyaman Kadın Platformu
9. Aka-Der Kadın Faaliyeti
10. Adana Kadın Dayanışma Merkezi ve Sığınmaevi Derneği (AKDAM)
11. Almanya Göçmen Kadınlar Birliği
12. Akhisar Kadın Derneği
13. Anadolu Kadın Hareketi
14. Ankara Feminist Kolektif
15. Ankara Kadın Platformu
16. Antakya Kadın Dayanışması
17. Antalya Feminist Kolektif
18. Antalya Kadın Danışma Merkezi ve Dayanışma Derneği
19. Antalya Kadın Platformu
20. Antalya Kent Konseyi Kadın Meclisi
21. Antalya Barosu Kadın Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurulu
22. Antep Demokratik Kadın Platformu
23. Atakent Mahallesi Kadın Meclisi
24. Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Koordinasyonu
25. Aydın Kadın Efeler Derneği
26. Ayvalık Kadın İnisiyatifi
27. Ayvalık Kent Konseyi Kadın Meclisi
28. Bağımsız Kadın Derneği Mersin
29. Balıkesir Kadın Dayanışması
30. Balıkesir Kadın Platformu
31. Bandırma Emekçi Kadın Platformu
32. Bandırma Kadın Dayanışma Derneği
33. Başkent Kadın Platformu
34. Bilgi Kadın
35. Bir Kadın Bir Hayat Derneği-Hakkari
36. Bodrum Kadın Dayanışma Derneği
37. Bodrum Kent Konseyi Kadın Meclisi
38. Bornova Kadın Dayanışma Derneği
39. BPW Türkiye - İş ve Meslek Sahibi Kadınlar Federasyonu
40. Buca Evka-1 Kadın Kültür ve Dayanışma (BEKEV)
41. Buca Kadın Platformu
42. Burhaniye Kent Konseyi Kadın Meclisi
43. Burhaniye Kadın Platformu
44. Bursa Kadın Meclisi
45. Bursa Kadın Platformu

46. Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD)
47. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği
48. Çağdaş Hukukçular Derneği Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Çalışma Grubu
49. Çanakkale El Emeğini Değerlendirme Ve Kadın Danışma Merkezi (ELDER)
50. Çanakkale Güç Birliği Platformu Kadın Komisyonu
51. Çanakkale Kadın Platformu
52. Çeşme Kent Konseyi Kadın Meclisi
53. Çiğli Evka-2 Kadın Kültür Derneği (ÇEKEV)
54. Çiğli Kadın Platformu
55. Datça Kadın Girişimi
56. Demir Leblebi Fanzin
57. Demir Leblebi Kadın Derneği
58. Demokratik Alevi Dernekleri Kadın Meclisi
59. Demokratik Kadın Hareketi
60. Deniz Yıldızı Kadın Dayanışma Derneği
61. Denizli Kadın Platformu
62. Dersim Yenigün Kadın Dayanışma Derneği
63. Dicle Amed Kadın Platformu
64. Didim Kibele Kadın Yardımlaşma Dayanışma Derneği
65. Dikili Kadın Platformu
66. DİSK Ankara Kadın Komisyonu
67. DİSK Kadın Komisyonu
68. Divriğili Kadınlar Derneği
69. Diyarbakır İş Kadınları Derneği
70. Doğu Güneydoğu İş Kadınları Derneği (DOGÜNKAD)
71. Dünya Kadın Yürüyüşü Türkiye Koordinasyonu
72. Edirne Kadın Merkezi Danışma Derneği (EKAMEDER)
73. Edirne Barosu Kadın ve Çocuk Hakları Komisyonu
74. Edirne Kadın Meclisi
75. Edirne Kent Konseyi Kadın Meclisi
76. Edremit Kent Konseyi Kadın Meclisi
77. Edremit Demokrasi Platformu Kadınları
78. Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Kadınlar Birliği
79. Ege Kadın Buluşması Platformu
80. Ege Kadın Dayanışma Vakfı
81. Ege İş Kadınları Derneği
82. Ekmek ve Gül
83. Elektrik Mühendisleri Odası Kadın Komisyonu
84. Engelli Kadın Derneği – (ENKAD)
85. Erktolia
86. Erzincan Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği
87. Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği
88. Eskişehir Kadın Dayanışması
89. Eskişehir Kadın Platformu
90. Eşit Yaşam Derneği
91. EŞİTİZ - Eşitlik İzleme Kadın Grubu
92. Eşitlik Koalisyonu Kadın Grubu
93. Eşitlik ve Adalet İçin Kadın Grubu
94. Eşitlik, Adalet, Kadın Platformu
95. Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Çalışma Grubu
96. EVKAD Adana
97. Femin Art Uluslararası Kadın Sanatçılar Derneği
98. FeminAmfi
99. Feminist Kadın Çevresi
100. Fethiye Çocuk İstismarını Önleme Derneği
101. Fethiye Kadın Danışma Dayanışma Derneği
102. Fethiye Kadın Platformu
103. Filmmor Kadın Kooperatifi
104. FKF'li Kadınlar
105. Fındıklı Belediyesi Kadın Meclisi
106. Foça Barış Kadınları
107. GEN-DER Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Kolektifi
108. Giresun Kadın ve LGBTI Platformu
109. Gömeç Kent Konseyi Kadın Meclisi
110. Göz Altında Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuki Yardım Bürosu
111. Göztepe Dayanışması L'animo Kadın Grubu
112. Gülsuyu Gülsen Kadın Dayanışma Evi Derneği
113. Günebakan Kadın Derneği
114. Halkevciler Kadınlar
115. Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Sağlığı Çalışma Grubu
116. Hatay Kadın Meclisi
117. Havle Kadın Derneği
118. Hayat Ağacı Kadın Kooperatifi Mersin
119. HDK Kadın
120. Hevi LGBTİ Derneği
121. İFSAK Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Grubu
122. Uluslararası Kadınlar İttifakı (International Alliance of Women-IAW)
123. İHD Ankara Şube Kadın Komisyonu
124. İHD Antalya Şubesi Kadın Komisyonu
125. İlerici Kadın Derneği, Antalya
126. İlerici Kadınlar Meclisi
127. İmece Ev İşçileri Sendikası
128. İRİS Eşitlik Gözlem Grubu
129. İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi
130. İstanbul Feminist Enstitü
131. İskenderun Kadın Platformu
132. İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği
133. İstanbul Tabip Odası Kadın Komisyonu
134. İzmir Amargi
135. İzmir Bağımsız Kadın İnişiyatifi
136. İzmir İnsan Hakları Derneği Kadın Komisyonu
137. İzmir Kadın Dayanışma Derneği
138. İzmir Kadın Dünyası Derneği
139. İzmir Kadın Platformu
140. İzmir Kadınlar Birlikte Güçlü
141. İzmir Kadın Dünyası Derneği
142. İzmir Kent Konseyi Kadın Meclisi
143. İzmir Kent Konseyleri Kadın Meclisleri Birliği
144. İzmir Balkan Kadınları Derneği
145. Kadın Adayları Destekleme Derneği (KA-DER)
146. Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)
147. Kadın Adayları Destekleme Derneği Ankara Şubesi
148. Kadın Cinayetlerine Karşı Acil Önlem Grubu
149. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu
150. Kadın Çalışmaları Derneği
151. Kadın Dayanışma Vakfı
152. Kadın Dayanışması
153. Kadın Emeği Derneği
154. Kadın Emeği Kolektifi
155. Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi (KEİG)
156. Kadın Girişimcileri Derneği (KAGİDER)
157. Kadın Haklarını Koruma Derneği Genel Başkanlığı

- 158.Kadın Koalisyonu
159.Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı
160.Kadın Meclisleri
161.Kadın Özgürlük Meclisi
162.Kadın Savunma Ağı
163.Kadınca Yaşam Derneği
164.Kadın Yazarlar Derneği
165.Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği
166.Kadının Sosyal Hayatını Araştırma ve İnceleme Derneği Ayvalık Şubesi
167.Kadına Şiddete Karşı Müslümanlar İnisyatifi
168.Kadınlar Birlikte Güçlü
169.Kadınların Kurtuluşu
170.Kadınlara Hukuki Destek Merkezi (KAHDEM)
171.Kadınsal Hareketler Bunlar
172.Kahramanmaraş Kadın Girişimciler Derneği
173.KAMER Vakfı Doğu ve Güneydoğu Şube ve Temsilcilikleri
174.Kampüs Cadıları
175.KAOS GL Derneği
176.Kapadokya Kadın Dayanışma Derneği
177.Kapatılan VAKAD'ın Emekçileri
178.Karadeniz İlleri Kadın Platformu Trabzon Derneği
179.Karadeniz Kadın Dayanışma Derneği
180.Karşıyaka Balkan Kadınları Derneği
181.Karsiyaka Kent Konseyi Kadın Meclisi
182.Karya Kadın Derneği
183.Kayseri Kadın Dayanışma Derneği
184.Kazdağlı Kadınlar
185.Kazete Bağımsız Kadın Gazetesi
186.Kadın Emeği Çalışan Feminist Araştırmacılar Grubu (KEFA)
187.Karabağlar Kent Konseyi Kadın Meclisi
188.KESK Kadın Meclisi
189.KESK Antalya Kadın Meclisi
190.Keskesor LGBT
191.Kırkyama Kadın Dayanışması
192.Kırmızı Biber Derneği
193.Kırmızı Şemsiye Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği
194.Kocaeli Kadın Platformu
195.Kocaeli Ekmek ve Gül Kadın Dayanışma Derneği
196.Koza Kadın Derneği
197.Körfez Bağımsız Kadın Dayanışması
198.Kuşadası Kadın Dayanışma Platformu
199.Kuşadası Kadın Platformu
200.Kuşadası Nar Kadın Dayanışma Derneği
201.Kuşadası Kent Konseyi Kadın Meclisi
202.Lambda İstanbul
203.Lezbiyen Biseksüel Feministler
204.Lider Kadın Derneği-Mardin
205.Lotus Kadın Dayanışma ve Yaşam Derneği
206.Mardin Dış Hekimleri Odası Kadın Komisyonu
207.Mardin KESK Kadın Meclisleri
208.Mardin Ortak Kadın ve İşbirliği Derneği
209.Mardin Şahmaran Kadın Platformu
210.Mardin Tabip Odası Kadın Sağlığı ve Kadın Hekimlik Kol Komisyonu
211.Mavişehir Kadın Platformu
212.Menteşe Kent Konseyi Kadın Meclisi
213.Mersin 7 Renk LGBT Derneği
214.Mezopotamya Kadın Kooperatifi
215.Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
216.Mor Çetele
217.Mor Dayanışma Derneği
218.Mor Pusula
219.Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
220.Muamma LGBTI+ Derneği
221.Muğla Emek Benim Kadın Derneği
222.Muğla Kadın Dayanışma Grubu
223.Narlıdere Kent Konseyi Kadın Meclisi
224.Nar Kadın Dayanışması
225.Nilüfer Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi
226.Ordu Kadını Güçlendirme Derneği
227.ODTÜ Psikoloji Bölümü 85 Mezunu Kadınlar
228.Özgür Genç Kadın
229.Özgür Renkler Derneği
230.Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Kadın Komisyonu
231.Pembe Hayat LBTT Derneği
232.Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Kadın Komisyonu
233.Rosa Kadın Derneği
234.Rumeli Balkan Kadınları Derneği
235.Sacayak Sosyal Eşitlik Derneği
236.Sasalı Sosyal Dayanışma ve Geliştirme Derneği
237.Samandağ Kadın Dayanışma Derneği
238.Sil Baştan Kadına Yönelik Şiddet ve Çocuk İstismarıyla Mücadele Derneği
239.SES Eşitlik ve Dayanışma Derneği
240.SES Eşitlik, Adalet Kadın Platformu
241.Sinop Bektaşoğlu Köyü Kadın Derneği
242.Sinop Kadın Platformu
243.Siyah Pembe Üçgen İzmir Derneği
244.Sosyal Dayanışma Ağı (SODA)
245.Sosyal Hukuk Kadın ve Çocuk Hakları Çalışma Grubu
246.Sosyalist Kadın Meclisleri
247.Sosyal Politikalar Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği (SPOD)
248.Şahmaran Kadın Platformu-Mardin
249.Şehir Plancıları Odası Kadın Komisyonu
250.Şiddetsizlik Merkezi'nden Kadınlar
251.Şişli Kent Konseyi Kadın Meclisi
252.Tarsus Emekçi Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi
253.Tarsus Kent Konseyi Kadın Meclisi
254.TED Üniversitesi, Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi
255.Tevgera Jinen Azad (TJA) - Kadın Özgürlük Hareketi
256.TDB Kadın Dış Hekimleri Komisyonu
257.TMMOB Kadın Çalışma Grubu
258.Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Derneği (TOCIN)
259.Toplumsal Dayanışma İçin Psikologlar Derneği Kadın Komisyonu (TODAP)
260.Toplumcu Kadın Psikologlar
261.Toplumsal Hukuk Kadın
262.Toplumsal Kalkınma Derneği (TOKADER)
263.Trabzon Cazıları İnisyatifi
264.Trabzon Demokratik Kadın Platformu
265.Trabzon Eşitlik İnisyatifi

266.Trabzon Ev Eksenli Çalışan Emek Sensin Kadın Derneği
267.Trabzon Kadın Erkek Birlikte Sosyal Eşitlik Derneği
268.Trabzon Kadın Eğitim ve İstihdamı Artırma Derneği
269.Trabzon Oğuz Mahallesi Üretici Kadınlar Dayanışma Derneği
270.TTB Kadın Hekimlik Kadın ve Sağlığı Kolu
271.Tuzluçayır Kadınları Dayanışma Derneği
272.Trakya Üniversiteli Kadın Kolektifi
273.Türk Kadınlar Birliği
274.Türk Kadınlar Konseyi
275.Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği
276.Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı
277.Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu
278.Türkiye Psikiyatri Derneği TPD Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi
279.Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu
280.Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği
281.Uçan Süpürge Vakfı
282.Uluslararası Göçmen Kadınlar Dayanışma Derneği
283.Ulusötesi Kadın Konuları Merkezi Derneği
284.Umutlu Kadınlar

285.Urfa İl Kadın Platformu
286.Urla Kadın Dayanışma Derneği
287.Urla Kadın Platformu
288.Urla Kent Konseyi Kadın Meclisi
289.Üniversiteli Kadın Kolektifi
290.Van Ahtamar Kadın Platformu
291.Varız Buradayız Kadın Fotoğrafçılar Dayanışma Grubu
292.Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (YAKA KOOP)
293.Yaşam Evi Kadın Dayanışma Derneği
294.Yaşam Kadın Merkezi Derneği
295.Yaşamda Kadın ve Sanat Derneği
296.Yeni Demokrat Kadın
297.Yeniyol'dan Kadınlar
298.Yeryüzü Kadınları
299.Yeryüzü Kalkınma Kooperatifi
300.Yetişme Çağındaki Çocukları Koruma Derneği
301.Yeşil Feministler
302.Yoğurtçu Kadın Forumu
303.Zeytin Kadın Kooperatifi

TCK 103 Çocuk Cinsel İstismar Affına Karşı Kadın Platformu Destekçisi Kurumlar Ortak Beyan ve Çağrısı

Çocuk İstismarı Faillerine Yönelik Af Girişimlerine Son Verin!

Çocuk cinsel istismar suçunu düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 103. maddesi ile ilgili af girişimi tekrar gündeme getirilmiştir. 13 yaşındaki kız çocuklarının kendisinden 15 yaş büyük faillerle evlendirilmesi ve 5 yıl evli kalmak zorunda bırakılması girişimi, kız çocuklarının "evlilik" adı altında cinsel istismarını ve tecavüzünü meşrulaştırma çabasıdır. Böylece, her yaşta kadın ve kız çocuğunun tecavüz faili ile evlenmeye zorlanmasının önü açılacak; failler, bu failleri azmettirenler, yardım ve yataklık edenler cezadan kurtulacak ve fail bir de "evlilik" ile ödüllendirilecektir. Bu af, başta Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi ve İstanbul Sözleşmesi olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, Anayasa'ya ve Medeni Kanun'a aykırıdır.

Çocukların evlendirilmesi suçtur!

Bu af, kaç kişi oldukları bir türlü açıklanmayan mağdurlar olduğu iddiası ile 2016'dan beri gündemde tutulmaktadır. Affın gündemde tutulması bile, çocuk yaşta evlendirmelerin sürüp gitmesine, çeşitli kişi ve kurumların, kız çocuklarının evlendirilme yaşının 12 hatta 9 olabileceği yönünde söylemlerinin gündemden eksik olmamasına ve hatta cinsel istismar davalarında beraat kararlarının artmasına neden olmaktadır. Böylece mevcut TCK ve Medeni Kanun'un parça parça yürürlükten kaldırılmasına kadın ve kız çocuklarının aleyhine işleyen fiili bir hukuk sistemi yaratılmasına yol açmaktadır.

Biz aşağıda imzası bulunan kurumlar olarak, çocuk cinsel istismarı faillerinin affını isteyenlerin, kadınları ve kız çocuklarını şiddetten koruyan 6284 Sayılı Yasa'ya ve İstanbul Sözleşmesi'ne her fırsatta saldıranların, kadının boşanma, nafaka, miras, velayet gibi haklarına itiraz edenlerin, aile reisliğini geri getirmek isteyenlerin yürüttükleri kampanyaları da kaygı ile izliyoruz.

Vazgeçin!

Tüm sorumluları kadınlara ve kız çocuklarına karşı her türlü şiddet ve ayrımcılık girişimlerine son vermeye çağırıyoruz. Herkesi, kadınların kazanılmış haklarına saygı duymaya, bu hakları kâğıt üzerindeki kelime yığınları olmaktan çıkarıp hayatlarımızın ve toplumsal bilincimizin bir parçası kılmak için çalışmaya davet ediyoruz.

TCK 103 ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARININ AFFINA KARŞI KADIN PLATFORMU DESTEKÇİLERİ

1. Aileler Yardımlaşma ve Yaygınlaştırma Derneği-İzmir	15. Artvin Çevre Platformu
2. Akdeniz Aile Sağlığı ve Eğitimi Derneği-ASED	16. Artvin Halk Evi
3. Akdeniz ve Antalya LGBTİ+ Aileleri Grubu	17. ASDER-Bursa
4. Alevi Bektaşî Dernekleri Federasyonu	18. Aydın Çevre Platformu (AYÇEP)
5. Alevi Düşünce Ocağı Derneği (ADO)	19. Ayvalık Eğitim-Sen Temsilciliği
6. Amed Ekoloji Derneği	20. Ayvalık Tabiat Platformu
7. Anadolu Kültür ve Araştırma Derneği (AKADER) Ankara Şubeleri	21. Balıkesir Çevre Platformu
8. Anadolu Müzik Kültürleri Derneği	22. Bergama Çevre Platformu
9. Ankara ODTÜ Mezunları Derneği	23. Birleşik Kamu İş-Edirne
10. Antalya Barosu Kadın Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurulu	24. Burhaniye Çevre Platformu
11. Antalya Çağdaş Eğitim ve Kültür Vakfı	25. Bursa Artvin Çevre Platformu
12. Antalya Ekoloji Meclisi	26. Bursa Dersimliler Derneği
13. Antalya ODTÜ Mezunları Derneği	27. Bursa HDK Ekoloji Komisyonu
14. Artur Çevre Platformu	28. Bursa Mimarlar Odası
	29. Bursa Peyzaj Mimarları Odası
	30. Bursa Tabip Odası
	31. Çeşme Çevre Platformu

32. Didim Çevre Platformu
33. Dikili Çevre ve Kültür Platformu
34. Din Alimleri Derneği (DİAYDER)
35. Disk Emekli Sen Küçükkuuyu
36. Divriği Kültür Derneği Ankara Şube
37. Diyalog Grubu
38. Doğa için sanat grubu-Çanakkale
39. DOĞADER-Bursa
40. Doğanın Çocukları
41. Edirne Bedensel Engellileri Koruma Derneği
42. Edirne Çocuk Hakları Derneği
43. Edirne Kent Konseyi
44. Edirne Roman Eğitim Gönüllüleri Derneği
45. Edirne Tabip Odası
46. Edremit Demokrasi Platformu
47. Edremit Kent Konseyi
48. Ege Çağdaş Eğitim Vakfı (EÇEV)
49. Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP)
50. Eğitim Sen-Artvin
51. Ekoloji Birliği
52. Emeklisen Bursa
53. Eskimiyen.com
54. Eskişehir Okulu Dayanışma ve Araştırma Derneği
55. Farkındalık Yaratma ve Dayanışma Derneği
56. Fındıklı Belediyesi Kent Konseyi
57. Genç Eşitlik Platformu
58. Gömeç Çevre Platformu
59. Gönüllü Kuruluşlar Güç Birliği -İzmir
60. Hevsel KORuma Platformu
61. IMC Araştırma ve Danışmanlık -ANTALYA
62. İHD Antalya Şubesi
63. İHD Çanakkale Şubesi
64. İstanbul Kent Savunması
65. İZGA /İzmir Gaziemir Atletizm ve Dağcılık Grubu
66. İzmir İmece- Der
67. İzmir İmece-DER
68. İZMİR Kent Konseyi
69. İznik Çevre ve Yaşam Platformu
70. Kadın Erkek Birlikte Sosyal Eşitlik Derneği
71. Karabağlar Kent Konseyi
72. Karadeniz Çevre Haber
73. Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği
74. Kazdağları İstanbul Dayanışması
75. Kazdağları Kardeşliği
76. Kazdağları Sanatçı Dayanışması
77. Kesk Edirne Şubeler Platformu
78. Kesk Mardin şubeler platformu
79. Kızılırmak Yerel Dernekler Federasyonu
80. Kimya Mühendisleri Odası Bursa Şubesi
81. Koruyucu Aileler Yardımlaşma ve Yayınlştırma Derneği
82. Kuşadası Caferli Güzelleştirme ve Dayanışma Derneği
83. Manisa Tabip Odası
84. Mardin Ekoloji Derneği
85. Mardin TMMOB İl Koordinasyon Kurulu
86. Mersin ODTÜ Mezunları Derneği
87. Merzifon Çevre Platformu
88. Mezopotamya Ekoloji Hareketi
89. Muğla Çevre Platformu(MUÇEP)
90. Mülkiyeliler Birliği
91. Nilüfer Kent Konseyi
92. ODTÜ Eğitim Bilimleri Bölümü 88 Mezunları
93. ODTÜ İşletme '79 Mezunları
94. ODTÜ İşletme '80 Mezunları
95. ODTÜ Psikoloji 85 Mezunları Kadınları
96. Ordu Çevre Derneği
97. Pir Sultan Abdal Derneği Ayvalık Şubesi
98. Pir Sultan Abdal Dernekleri Genel Merkezi
99. Polen Ekoloji
100. RED Fotoğraf Grubu
101. Rengarenk Umutlar Derneği
102. Robert Kolej 1975 yılı Mezunları
103. Salihli Çevre Derneği
104. Samsun Çevre Platformu (SAMÇEP)
105. Sosyalist Dayanışma Platformu-Bursa
106. SÖKE Çevre Platformu
107. TAPV- Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı
108. TMMOB Bilgisayar Mühendisleri Odası
109. TMMOB Edirne İl Koordinasyon Kurulu
110. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Derneği
111. Trabzon Bilim Kültür Sanat Evi
112. Trabzon KESK Şubeler Platformu
113. Trabzon Sinema Derneği (SİNEZON)
114. Trabzon Tabip Odası
115. Trabzon Umut Tiyatrosu
116. Trabzon Yetiştirme Çağındaki Çocukları Koruma Derneği
117. Trakya Roman ve Engelliler Derneği
118. TTB Edirne Temsilciliği
119. Turgutlu Çevre Platformu (TURÇEP)
120. Tüm Emekli Sen Ayvalık
121. Tüm Emekli Sen Küçükkuuyu
122. Üretim Ekonomisi Derneği
123. Türk Diş Hekimleri Birliği ve Şubeleri
124. Türkiye Ormanlılara Derneği Bursa Temsilciliği
125. Türkiye Ziraatçılar Derneği Bursa Şubesi
126. Urla Doğa ve Keşif Dağcılık Grubu
127. Validebağ Gönüllüleri
128. Validebağ Savunması
129. Veli-Der Edirne Şubesi
130. Veli-Der Trabzon Şubesi
131. Yaşam Bellek Özgürlük Derneği
132. Yaşam ve Dayanışma Yolcuları
133. YAŞAMDER-Turgutlu
134. Yeni Foça Forum
135. Yenişehir Çevre Platformu
136. Yeryüzü Derneği
137. Yeşil Alan Sakinleri Dayanışması
138. Yeşil Artvin Derneği
139. Yeşil Direniş Ekoloji ve Yaşam Gazetesi
140. Yeşil Düşünce Derneği
141. Yeşiller Meclisi
142. Yetiştirme Yaşındaki Çocukları Koruma Derneği
143. Yurttaş Girişimi
144. ZMO Bursa Şubesi

TCK Madde 103 ve TBMM'de Kabul Edilmesi Talep Edilen Değişiklik Önerileri

Madde 103 - (Değişik: 18/6/2014-6545/59 md.; 24/11/2016-6763/13 md.)

(1) **(Yeniden düzenlenen birinci ve ikinci cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)** Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. **(Ek cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)** Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;

a) On beş yaşını tamamlamamış, veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar,

anlaşılır.

(2) **(Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/13 md.)** Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.

(3) Suçun;

a) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

b) İnsanların toplu olarak bir arada yasama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,

d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

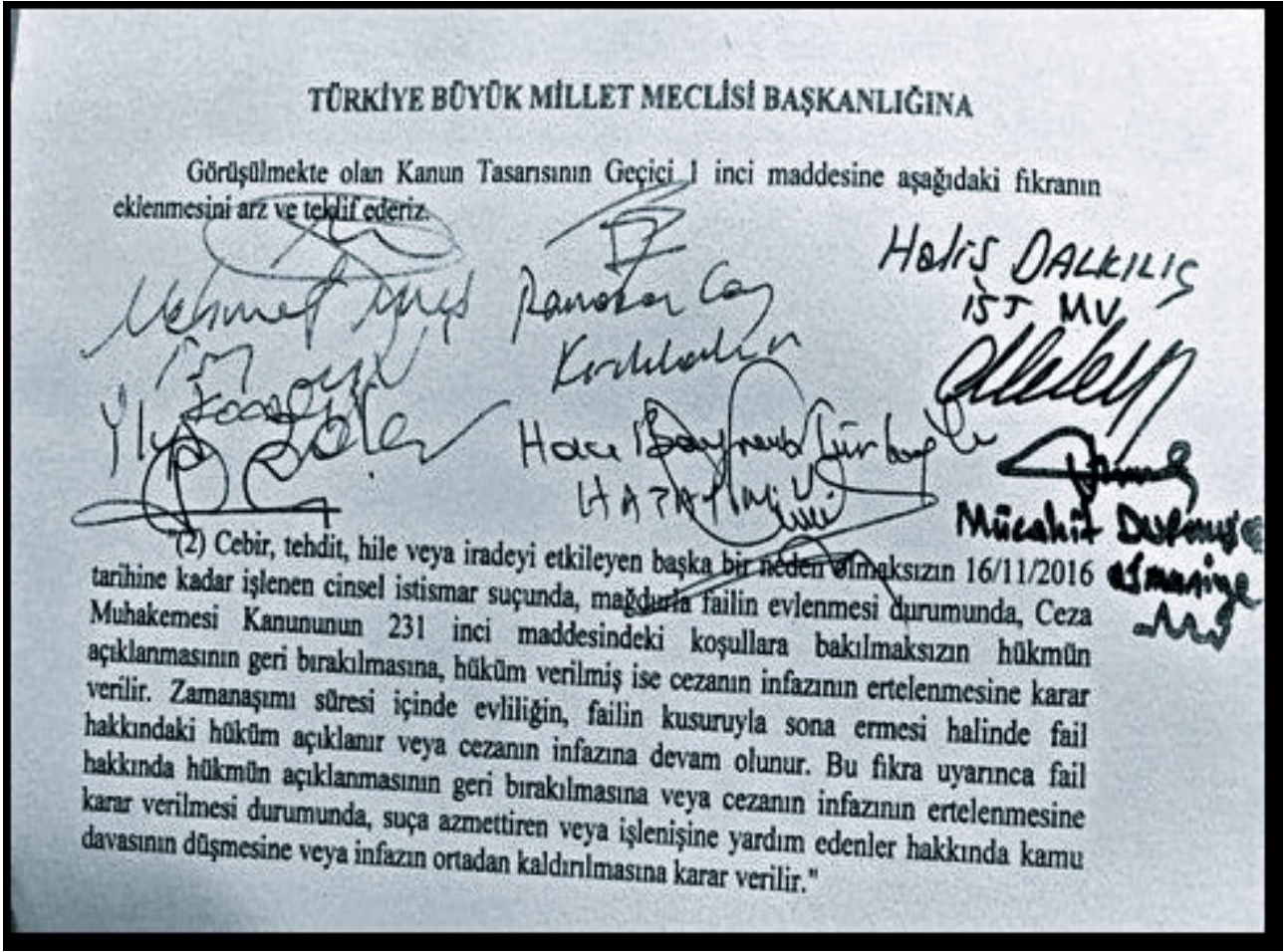
(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da (b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvuru alan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Metinde kırmızı ile belirtilmiş bölümler 103 Maddesinde 2014 ve 2016 yıllarında yapılmış değişiklikleri yansıtmaktadır.

Kasım 2016 Tarihinde TBMM'ye Getirilen ve Kabul Edilmeyen Yasa Teklifi

“(2) Cebir, tehdit, hile veya iradeyi tehdit eden başka bir neden olmaksızın 16/11/2016 tarihine kadar işlenen cinsel istismar suçunda, mağdurla failin evlenmesi durumunda, Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesindeki koşullara bakılmaksızın hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, hüküm verilmiş ise cezanın infazının ertelenmesine karar verilir. Zamanaşımı süresi içinde evliliğin, failin kusuruyla sona ermesi halinde fail hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına veya cezanın infazının ertelenmesine karar verilmesi durumunda, suça azmettiren veya işlenişine yardım edenler hakkında kamu davasının düşmesine veya infazın ortadan kaldırılmasına karar verilir.”

Nisan 2020 Yılında TBMM'ye Sunulacağı Belirtilen Ancak Getirilmeyen Yasa Teklifi

CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNA GEÇİCİ MADDE EKLENMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın işlenen Türk Ceza Kanununun 103 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki suç bakımından;

a) 10 Nisan 2020 tarihi itibarıyla mağdur ile failin evlenmiş olması,

b) Suçun işlendiği tarihte failin başka biriyle evli olmaması,

c) Mağdurun şikâyetinin bulunmaması,

d) Suçun işlendiği tarihte mağdurun ondört yaşına girmiş olması,

e) Mağdur ile fail arasında onbeş yıldan fazla yaş farkının bulunmaması,

koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda mahkemece yargılamaya devam olunarak hüküm kurulur ve mahkumiyet halinde cezanın infazının ertelenmesine karar verilir. İnfaz aşamasında olan hükümler bakımından da bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra uyarınca infazın ertelenmesine karar verilmesi halinde mahkûmiyete bağlı hak yoksunlukları uygulanmaz.

(2) Birinci fıkra uyarınca fail hakkında cezanın infazının ertelenmesine karar verilmesi durumunda, suçta azmettiren veya işlenişine yardım edenler hakkında kamu davasının düşmesine veya infazın ortadan kaldırılmasına karar verilir.

(3) Birinci fıkra uyarınca verilen kararda, failin iki yıl süreyle denetime tâbi tutulacağı belirtilir ve mahkemece Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı uzmanlarından bir denetim görevlisi atanır. Denetim görevlisi, üç ayda bir mahkemeye rapor verir.

(4) Aşağıdaki hallerden birinin gerçekleşmesi durumunda birinci fıkra uyarınca ertelenen cezanın infazının devamına mahkemece karar verilir:

a) Failin üçüncü fıkrada belirtilen denetim süresi içinde aile birliğinden kaynaklanan sorumluluklarını yerine getirmediğinin veya eşine ve varsa çocuklarına karşı sorumluluklarına uygun davranmadığının tespit edilmesi.

b) İnfazın ertelenmesi kararının verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde evliliğin failin kusuruyla sona ermesi.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen sürelerin yükümlülüklerine uygun hareket etmek suretiyle dolması halinde verilen ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar.

(6) Birinci fıkrada yazılı koşulları taşıyıp da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce koşullu salıverilen veya hakederek tahliye tarihini tamamlayanlar hakkında üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri ile mahkûmiyete bağlı hak yoksunlukları uygulanmaz. Ancak, evlenme tarihinden itibaren beş yıl içinde failin kusuruyla evliliğin sona ermiş olması halinde hak yoksunluğu devam eder. Koşullu salıverilen veya hakederek tahliye tarihini tamamlayanlar, evlenme tarihinden itibaren beş yıl geçmemiş ise bu süre tamamlanuncaya kadar hak yoksunluğu bakımından dördüncü fıkranın (b) bendindeki denetime tabi tutulurlar.

(7) Bu madde uyarınca verilen kararlara karşı istinaf ve temyiz kanun yoluna başvurulabilir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Çocuk Yaşta ve Zorla Evlendirilmiş Kadınların Tanıklıkları

12 Yaşındayken kendisinden 7 yaş büyük akrabasıyla zorla evlendirilen Nekrime Göktürk'ün tanıklığı:

Kaynak: Yeni Yaşam, 3 Haziran 2020

12 yaşındaki Nekrime Göktürk evliliğinin ilk yılında, 13 yaşında anne oldu. İkinci çocuğunu 17 yaşındayken doğurdu. Yıllarca boşanmaya uğraştı. Boşanmayı, evlendikten 18 yıl sonra, 30 yaşındayken başardı. Boşandıktan sonra yanına aldığı çocuklarını okutabilmek için üç ayrı işte birden çalıştı.

“O yaştaki çocuk oyun oynamak ister. Beni evlendirmişlerdi, ama ben hala yollarda arkadaşlarımla oynuyordum.”

“Evliliğin ne olduğunu bilmiyordum. Doğru dürüst kendimi bile tanıımıyordum. O küçük kız çocuğunun zaman zaman aklımda çalkalanan bir sesi var, ‘yapmayın’. Bu durum o küçük kız çocuğu için dehşet bir şey. ‘Beni ne yapacaklar?’ sorusu ile yaşayan bir çocuktum. Ben zaman zaman o küçük ruhla kendimi öldürmek istedim.”

“7-8 yıl boyunca kimseyle konuşmadım, tek başıma iki çocukla kaldım. Sadece kız kardeşlerimle görüşüyordum, beni hiçbir zaman yalnız bırakmadılar, destekçim oldular. Ayrıldıktan sonra ekonomik olarak çok zorlandım. Çok eksilerden başlayan bir hayattı bu”

“Eğer bu yasa meclisten geçerse, 14 değil, benim gibi 12-11 yaşındaki çocuklar bile zorla evlendirilecek.”

"Kimse çocukların hayalleriyle oynamasın!"

**“Antakya’ya gideceğim
diye evlendim” diyen,
14 yaşında
evlendirilmiş
Emel Yüksel’in tanıklığı:**

Kaynak: Gazete Duvar,
22 Haziran 2020

Emel Yüksel, 14 yaşındayken ailesinin kendisine, “Seninle evlenmek isteyen biri var, evlenir misin?” diye sorduğunu, o dönem Samandağ’da oturduğunu ve “Antakya’ya gideceğim” diye düşünerek, “Olur, evlenirim” dediğini anlatıyor.

Evliliğin ne olduğunu dahi anlamadan anne olan Yüksek’in eşi Arap ülkelerine çalışmaya gidiyormuş. Emel, eşi yurt dışındayken eşinin ailesinin yanında yıllarca, hem fiziki hem de psikolojik şiddete maruz kalmış.

Evliliğin ne olduğunu bilmeyecek yaşta evlenilmesine karşı olduğunu söyleyen Yüksel, “Evliliğin, sevginin ne olduğunu bilmeden evlendim, bir görev bilinciyle. Çocukların küçük yaşta evliliği yasasını doğru bulmuyorum” diye konuştu.

**12 yaşında
evlendirilen, 13
yaşında anne olan
Remziye Meçin’in
tanıklığı**

Kaynak: CNNTürk
06 Haziran 2018

Diyarbakır Silvan’da 12 yaşında evlendirilen ve bir yıl sonra ilk çocuğunu doğuran 8 çocuk annesi Remziye Meçin (42), şiddet gördüğü 30 yıllık eşinden boşandı. İki gözlü bir evde, 4 çocuğu ile yaşam savaşı veren Meçin, "Eski eşim, nafaka vermemek için tüm mal varlığını yakınlarının üzerine geçirdi. Bu yüzden nafaka bile alamadım.

Ailem ve yakınlarım dahil, hiçbir yetkili bana yardım etmiyor. Son aylarda kira bile ödeyemiyorum. Ders çalışmak isteyen oğluma kalem alamıyorum. Yırtık çanta ile okula giden çocuklarımla arkadaşları dalga geçiyor" dedi.

14 yaşında evlendirilecekti! Operasyonla kurtuldu

Mardin'in Kızıltepe ilçesinde kendisinden 10 yaş büyük kuzeniyle evlendirilmek istenen kız çocuğu, düğün töreninin ardından düzenlenen operasyonla kurtarıldı. Alınan bilgiye göre, bir kız çocuğunun evlendirileceği ihbarı üzerine çalışma başlatan Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ile Kızıltepe İlçe Emniyet Müdürlüğü ekipleri, ilçedeki düğün salonunda 14 yaşındaki F.B. ile 24 yaşındaki İ.B'nin düğün töreninin yapıldığını tespit etti. Kargaşaya mahal vermemek amacıyla törenin sona ermesini bekleyen ekipler, düğün salonuna düzenledikleri operasyonla kız çocuğunu kurtardı. Olayla ilgili soruşturma başlatılırken F.B, devlet korumasına alındı.

Kaynak: CNN Türk / 25 Şubat 2018

Çocuk yaşta evlendirilen kadınlar anlatıyor: "Mücadeleden vazgeçmesinler!"

Erken evlilikler Türkiye'de kadınların hayatlarını etkileyen en büyük sorunlardan. Çocuk yaşta evlendirilenlerin sayısı Birleşmiş Milletler ve TÜİK verilerine göre her geçen yıl azalıyor, ancak uzmanlara göre bu rakamlar yeterli değil. Çocukların evlendirilmesi kişilerde derin psikolojik ve fiziksel travmalar bırakırken, çocuk ve gençleri eğitim ve meslek sahibi olmak gibi haklardan da yoksun bırakıyor. Uzman psikologlar çocukların eş ve annelik sorumluluğu üstlenmelerinin istismar ve psikolojik işkence olduğunu söylüyor. Çocuk yaşta evlendirilmiş kadınların en büyük pişmanlıklarından biri ise okula devam edememek. Hiç kimsenin kendileri gibi erken yaşta evlendirilmesini istemiyorlar.

Kaynak: <https://www.youtube.com/watch?v=ZUuJalfaFV4> / 28 Nisan 2019

Çocuk Yaşta Evlilikleri Savunanlar ve Konuya Dair İslami Bakış Açısına İlişkin Haber/Yazıların Özetleri ve Linkleri

“Küçüğün Rızası”

Adalet Eski Bakanı Bekir Bozdağ'ın küçüğün rızası ve ailenin onayı ile bu tür evlilikler yapılabileceği ve yapılmış olanlarda çocuğun rızasının ve herhangi birinin suçunun aranmayacağını ve hükümet olarak bu yasa hazırlığını bu yanlışı düzeltmek adına yaptıklarını belirttiği Kasım 2016'da yaptığı konuşmasının videosu:

<https://www.youtube.com/watch?v=ITlxa9wmlXs>

“Fatih Erbakan’dan skandal evlilik açıklaması: 15 yaşındaki biri cinsel olgunluğa erişmiştir.” / 20.05.2020

Katıldığı canlı yayında çocuk evliliklerini savunan Erbakan, "Anadolu'da yıllardan beri büyüklerimiz 14-15-16 yaşında evlenmiş, mutlu yuva kurmuşlardır. 15 yaşında biri cinsel olgunluğa eriştiğine göre rızası geçerlidir" dedi.

<https://www.sozcu.com.tr/2020/gundem/erbakandan-skandal-evlilik-aciklamasi-15-yasindaki-biri-cinsel-olgunluga-erismistir-582559>

“Depremi Çocuk Yaşta Evliliklerin Yasaklanmasına Bağlamıştı: Yıldız Teknik Üniversitesi, Prof. Dr. Gencer Hakkında İnceleme Başlattı”

Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi, Prof. Dr. Bedri Gencer, Elazığ'da yaşanan 6,8 büyüklüğündeki depremin ardından, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda “Gayretullaha dokunmak edebiyat değildir. AIDS, ebola virüsü... Avustralya, Çin gayretullaha dokundu azap geldi. Maazallah, biz de zinayı, livatayı yasallaştırarak, Allah'ın helal kıldığı yaşta evliliği tecavüz sayarak, mutlu yuvaları bozarak gayretullaha dokunmayalım. Az kaldı.” ifadesini kullanmıştı.

<https://onedio.com/haber/depremi-cocuk-yasta-evliliklerin-yasaklanmasina-baglamisti-yildiz-teknik-universitesi-prof-dr-gencer-hakkinda-inceleme-baslatti-895855>

“Çocuk bedeni üzerine yaptığı açıklamalarla büyük tepki toplayan İstanbul Aydın Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Muttalip Kutluk Özgüven, üniversiteden atıldı.”

<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/universiteyle-ilisigi-kesildi-41519439>

“12-17 yaş arası kız çocuklarının 'mükemmel vücutları' olduğunu savunan Prof. Muttalip Kutluk Özgüven: “İlk çocuğu doğurmak için ideal bir yaş!”

Akit TV'de yayınlanan Derin Kutu isimli programda, İstanbul Aydın Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Muttalip Kutluk Özgüven, 12-17 yaşındaki kız çocuklarının 'mükemmel vücutları' olduğunu savunarak, "İstedığınız doktora sorun, bu yaş ilk çocuğu doğurmak için ideal bir yaş olarak belirlenmiş" dedi.

<https://t24.com.tr/haber/akit-tv-de-12-17-yas-arasi-kiz-cocuklarinin-mukemmel-vucutlu-oldugunu-savunan-prof-muttalip-kutluk-ozguven-ilk-cocugu-dogurmak-icin-ideal-bir-yas,878784>

“İslam Çocuk Yaşta Evliliği Yasaklar”

İslam'a göre çiftlerin evlenme çağına gelmesi evlenmek için yeterli değildir. Reşit olmaları şarttır. Reşit, işlerini düzgün yürüten, malını iyi koruyan, gereksiz harcama ve israftan sakınan kişidir.

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/islam-cocuk-yasta-evliliği-yasaklar-1743292>

“Dinde Reşit Olmayanla Evlilik Yok.” / Berrin Sönmez. 21.06.2020

“Bin küsur yıl önceki tarım toplumu ve patriarkal düzenin zihniyetine sahip alimlerce, ayetin tefsiri, babaya kız çocuğunu evlendirme sorumluluğu ve yetkisine delil teşkil edecek şekle büründürülerek yapılıyor. Bekarların evlenmesi, kız çocuklarının evlendirilmesine dönüşerek yansıyor toplum hayatına. Nisa suresi 6'ıncı ayetin ötesinde İslam'da evlilik yaşına dair hükümler getirilemez, getirilenler dine uygun değildir. Evlilik yaşı buluş ve rüşt kavramları bir arada kullanılarak ifade edilir. Yani ergenlik evlilik için yeter şart değildir, buluşun yanı sıra rüşt olma hali gereklidir. Cinsel gelişimin gerçekleşmesi ve hukuki, sosyal, mali sorumluluklarını yürütebileceği zihniyet olgunluğuna ulaşması şarttır. Cinsel ve zihinsel gelişimi tamamlanmış bireylere de kız veya oğlan çocuğu değil kadın ve erkek denir. Tam da bu nedenle evlilikle ilgili ayetlerde çocuk kelimesi kullanılmaz kadın kelimesi kullanılır. Bireylerin cinsel gelişimi yani buluş gibi zihinsel olgunluğu da kişiden kişiye, toplumdan topluma ve çağdan çağa değişebilir kuşkusuz. Bu nedenle beden sağlığı ve cinsiyet gelişimi için tıbbi değerlendirmeler de dikkate alınarak oluşturulmuş hukuk metinleri ve kavramları en önemli ölçüdür. Dini hükümlerin işaret ettiği buluş ve rüşt şartına bağlı evlilik çağı medeni kanunda 18 yaş olarak tespit edilmiştir ve dine aykırı düşmediğine şüphe yok.”

<https://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2020/06/21/dinde-resit-olmayanla-evlilik-yok/>

“Diyanet'ten ‘çocuk evliliği’ haberine yalanlama: Asla onay vermeyiz”

Diyanet'in internet sitesindeki “Kızların 9, erkeklerin 12 yaşında buluş çağına geçtiği” ve “Buluş çağına gelenlerin evlenebileceği” ifadelerine tepki yağarken kurumdan da “Bir kız 17, erkek 18 yaşından önce evlenmemeli. Kimse çocuğunu 9-10-15 yaşlarında evlendirmemeli. Bu İslam'a aykırıdır” açıklaması geldi.

<http://www.diken.com.tr/diyanetten-cocuk-evliliği-haberine-yalanlama-asla-onay-vermeyiz/>

Emine Erdoğan: “Çocuk yaşta evlilik insan hakları ihlalidir”

“Afrika'da Erken Evlilikler ve Tecavüzü Önlemek” konulu panelde yaptığı konuşmada, “Çocuk yaşta evlilik en büyük şiddettir, insan hakları ihlalidir, uluslararası mevzuatta da büyük suçtur. Hiçbir gerekçe, çocuk yaşta evliliği haklı çıkarmaz” dedi.

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/109873/emine-erdogan-cocuk-yasta-evlilik-insan-haklari-ihlalidir->

Türkiye Aile Meclisi Başkanı Adem Çevik: "Aileyi Yok Etmek İçin Küresel Bir Savaş Var" / 13.06.2020

“Genç evliliği teşvik etmemiz lazım. Adalet Bakanlığından aldığımız verilere göre, 6284 sayılı Kanunla bir milyon 973 bin 200 uzaklaştırma var. Sadece geçtiğimiz yıl Adalet Bakanlığının açıkladığına göre 553 bin 400 kişi evden uzaklaştırıldı. Erkeğin evden uzaklaştırılması için kadın çekinmeden iftira atıyor ancak iftiranın cezası yok. Fuhuş sektörüne yem edilmiş oluyor. 29 Mayıs'ta erkek çocuklarımıza 'Fatih'in İstanbul'u

fethettiği yaştasın', kız çocuğumuza da 'Fatih doğuracak yaştasın' diyoruz. 13-14 yaşında gençlerimiz Çanakkale'de savaşır, vatanını korur ama ailesini koruyamaz diye evlilik yasağı getireceksin. Genç evliliği teşvik etmemiz lazım. TÜİK raporunda da belirtildiği gibi evlenme yaşı 30 olmuş. Birde süresiz nafakadan dolayı insanlar evlilikten korkuyor. Asgari ücretle geçinmek zor ve evlenmek zor. Evliliği teşvik etmek lazımdır." diye konuştu.

<https://ilkha.com/6284-sayili-kanun-ve-genc-evlilik-magdurlari/aile-meclisi-baskani-cevik-aileyi-yok-etmek-icin-kuresel-bir-savas-var-128257>

Âile Yıkan Yasalar Kalksın **Türkiye Âile Meclisi**
ailemeclisi.org
@iyilikorgtr
@6284Platformu

#ÖnceÂile **BASIN Açıklaması**
24 Kasım öğle kıyımı tüm camilerde fiili dua basın açıklaması

Nisa 35 **Hud113**

"İstanbul Sözleşmesi ve 6284 yasa Nas değildir, feshedilsin."
5 yılda 2 milyon uzaklaştırma!

İSTANBUL Fatih Camii
BURSA Ulu Camii
DİYARBEKİR Ulu Camii
MALATYA Ulu Camii
KAYSERİ Hunuz Camii
BATMAN Fâtiha Camii
ADANA Ulu Camii
İZMİR Konak M
ANTALYA Murat Paşa Camii
ŞANLIURFA Halil Rahmancami
BOLU Yıldırım Bayezid Camii
ve Her şehirden Katılım

ANKARA Hacı Bayram Camii
DENİZLİ Yeni Camii
KOCAELİ Yeşil Camii
SAKARYA Orhan Camii
KARABÜK Ulu Camii
GAZİANTEP Ulu Camii
KONYA Veysizade Camii
HATAY Kırkhan Ulu Camii
ELAZIĞ Merkez
MARDİN Kızıltepe Hububat Camii
TOKAT Behzat Camii

İstanbul Sözleşmesi İptal Olsun, 6284 sayılı Yasa Kalksın!
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği/EŞcinsellik insanlığa savaştır yasaklansın!

Destek ve iletişim : **0532 203 3274** : **@ailemeclisleri**

Bazı Önemli Haberler

Hacettepe Üniversitesi'nin 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na göre Türkiye'de:

20-24 yaş grubunda olup 18 yaşından önce evlenen kadınların oranı %14,7'dir.

20-24 yaş grubunda olup 15 yaşından önce evlenenlerin oranı %2'dir.

http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf

Çocuğa İstismar Suçunda Artış: Bir Yılda 28 Bin 360 Dava. 19.06.2020

Adalet Bakanlığı, 2019 yılına ilişkin adli istatistik verilerini açıkladı. Buna göre, çocuğa yönelik cinsel istismar suçu, son 8 yılın en tepe noktasına ulaştı. Verilere göre, ceza mahkemelerinde 2019'da çocuğa cinsel istismar suçundan 28 bin 360 dava açıldı. Davalarının 15 bin 651'i mahkumiyet ile sonuçlanırken 6 bin 420 beraat kararı alındı.

<https://ekmekvegul.net/gundem/cocuga-istismar-sucunda-artis-bir-yilda-28-bin-360-dava>

Her yıl milyonlarca kız çocuğu zarar görüyor. Haziran 2020

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu, UNFPA tarafından yayınlanan Dünya Nüfus Raporu'na (SWOP) göre dünya çapında her yıl milyonlarca kız çocuğu; ailelerinin, arkadaşlarının ve içinde yaşadıkları topluluğun bilgisi ve rızası dahilinde fiziksel ve duygusal açıdan zararlı birçok uygulamaya maruz bırakılıyor. Başlık parasından bekaret muayenesine, kadınların ve kız çocuklarının maruz bırakıldığı en az 19 zararlı uygulama, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun yayınladığı rapora göre insan hakkı ihlali olarak değerlendirilmektedir. Rapor, en yaygın olarak karşımıza çıkan üç uygulamaya odaklanmaktadır: Kadın sünneti, gebelikte kız çocukları aleyhine cinsiyet seçimi ve çocuk yaşta evlilikler.

https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pubpdf/unfpa_swop_2020_highlights_turkish.pdf

Her 7 Dakikada Bir Kız "Çocuk Gelin" Oluyor. 10.10.2018

Dünya genelinde her 7 dakikada 15 yaş altındaki bir kız çocuğu evlenirken, 18 yaşından önce evlenen kız çocuklarının toplam sayısı yılda 12 milyona ulaşıyor.

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/her-7-dakikada-bir-kiz-cocuk-gelin-oluyor/1277862>

Çocuğa Cinsel İstismar Suçları Yeniden Gündemde: Af Gelir Mi? 13.04.2020

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı hakkında kanuna geçici madde eklenmesine ilişkin bir kanun teklifi, pazartesi akşamı gündeme gelmesiyle birlikte sadece çocuk hakkı savunucularının değil toplumun önemli bir kesiminin de eleştirisi oklarını üzerine çekti. Teklif henüz TBMM Başkanlığı'na sunulmuş değil. Uzmanlara göre, ilgili mercilere sunmadan önce kamuoyuna tartışılması için getirmek, "nabız yoklamaya" yönelik bir adım olabilir.

<https://tr.euronews.com/2020/04/13/cocuga-cinsel-istismar-suclar-yeniden-gundemde-af-gelir-mi>

Türkiye ve Dünyadan Resmi İstatistiki Veriler

Türkiye’de ve Dünyada Yasal Evlilik Yaşı

PEW Araştırma Merkezi’nin yürüttüğü ve 198 ülkede çocuk yaşta evliliklere izin verilip verilmediğini değerlendiren bir araştırmaya göre bu ülkelerin:

- 153’ünde evlenmek için 18 yaş veya üstünde olma şartı vardır (Türkiye dahil).
- En az 117’sinde ebeveyn izni veya hâkim kararıyla çocuk yaşta evliliğe (17 veya 16 yaşında) izin verilmektedir (Türkiye dahil).
- 38’inde kadın ve erkekler için evlilik yaşı farklıdır (37’sinde kadın daha küçüktür).
- 27’sinde eşlerden ya birinin ya da her ikisinin 18 yaşından büyük olması şartı vardır (bazı ülkelerde 22 yaşına kadar çıkmaktadır).

Kaynak: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/09/12/many-countries-allow-child-marriage/>

Dünya Çapında Bölgelere Göre Erken Yaşta Evlilikler (Kız Çocukları)

	15 Yaş Öncesi (%)	18 Yaş Öncesi (%)
Ortadoğu ve Kuzey Afrika	3	17
Sahra Altı Afrika	12	38
Batı Avrupa ve Orta Asya	1	11
Güney Asya	17	45
Latin Amerika ve Karayipler	5	23

Kaynak: <https://www.girlsnotbrides.org/where-does-it-happen/atlas/>

18 Yaş Öncesindeki Erken Evlilik ve Gebeliklere Dair Veriler

2016 tarihli “Çocuk Evliliği Yapan Kadınlarda Çift Uyumu ve Çocukluk Çağı Ruhsal Travması” adlı araştırmaya göre, çocuk yaşta evlilik yaşayan kadınların:

- Çift uyumunun bozulmuş olduğu ve buna en fazla çocukluk çağı ruhsal travması, erken yaşta evlenme, çocuk yaşta gebe kalma, cinsel istismar ve cinsel şiddete maruz kalmanın neden olduğu,
- Çocukluk çağında daha fazla duygusal istismar, fiziksel ihmal/şiddet ve cinsel şiddete maruz kaldığı ve
- Cinsel işlevlerinin önemli oranda bozulduğu tespit edilmiştir.

Kaynak: <http://www.pbsciences.org/pdf/TR-JMOOD-a5ef166f.pdf>

2018-2019 TÜİK Doğum İstatistiklerine göre 2019 yılında doğum yapanların yaş ve eğitim düzeyleri:

	Toplam sayı	Okuryazar değil	Okuryazar ama okul bitirmemiş	İlkokul mezunu	İlköğretim, ortaokul veya dengi okul mezunu	Lise mezunu	Yüksek- okul mezunu
15'ten küçük	142	-	31	75	31	-	-
15-19	53.189	127	2.453	2.461	41.464	5.442	13

Kaynak: TÜİK Doğum İstatistikleri, http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1068

Hacettepe Üniversitesi'nin 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na göre:

20-24 yaş grubunda olup 15 yaşından önce evlendirilenlerin oranı %2'dir.

Yine 20-24 yaş grubunda olup 18 yaşından önce evlendirilen kadınların oranı ise %14,7'dir ve bu kadınların:

- %11'i hiç okula gitmemiş ya da ilkokulu tamamlamamış, %30'u ilkokul mezunu, %52'si ise ortaokul mezunudur.
- Annelerinin %63'ü hiç okula gitmemiş ya da ilkokulu tamamlamamış; %34'ü ise ilkokul mezunudur; babalarının ise %58'i ilkokul mezunu, %30'u ise hiç okula gitmemiş ya da ilkokulu tamamlamamıştır.
- Evlilik kararlarının %46'sını aileleri almış, bu kadınların eşleriyle tanışmaları da %69 oranında aile ve akraba çevresi aracılığıyla olmuştur.
- %64'ünün resmi ve dini olmak üzere her iki nikahı da vardır; ancak dini nikah önce yapılmıştır. Sadece dini nikahı olanların oranı ise %7'dir. Bu sonuçlar, 18 yaş öncesi evliliklerin %71'inde dini nikah önceliğine işaret etmektedir.
- %33'ü son 5 yıl içindeki tüm doğumları dikkate alındığında, kendileri henüz çocukken anne olmuşlardır.
- Son 5 yıl içindeki tüm doğumlarının %34'ü sezaryen doğumdur.

Kaynak: 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması

http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf

18 Yaş Altı Grupta Şiddet

UNICEF'in 2017 tarihli, 30 ülkede toplanan verilere temellenen "Tanıdık Bir Yüz: Çocukların ve Ergenlerin Yaşamında Şiddet" adlı araştırma raporuna göre:

- Dünyada 1-19 yaş aralığındaki yaklaşık 15 milyon ergen kız çocuk yaşamlarının bir noktasında cinsel ilişkiye ya da başka cinsel eylemlere zorlanmıştır.
- Cinsel şiddete maruz kalan ergen kızların yalnızca yüzde 1'i profesyonel yardım başvurusunda bulunduğunu belirtmiştir.
- Verilerine ulaşılabilen 28 ülkede cinsel ilişkiye zorlanan ergenlik dönemindeki kızların ortalama yüzde 90'ı bu yöndeki ilk olayın failinin tanıdıkları bir kişi olduğunu söylemiştir. Altı ülkenin verileri ise ergen yaşlardaki erkeklere yönelik cinsel şiddetin faileri arasında en sık görülenlerin arkadaşlar, sınıf arkadaşları ve partnerler olduğunu göstermektedir.
- 15-19 yaş aralığındaki ergen kız çocuklarının tanıdıkları biri eliyle son bir yıl içinde maruz bırakıldığı fiziksel ve cinsel şiddete dair karşılaştırılabilir veriler dünyada sadece 57 ülkede

toplanmaktadır. Ergen oğlan çocuklarının maruz bırakıldığı cinsel şiddete dair veriler ise sadece 5 ülkede toplanmaktadır.

Kaynak: <https://www.unicef.org/turkey/basin-bultenleri/unicef-siddet-ile-disiplin-cinsel-istismar-ve-cinayetler-tum-dunyada-milyonlarca-ve>
https://www.unicef.org/publications/files/Violence_in_the_lives_of_children_and_adolescents.pdf

Hacettepe Üniversitesi'nin 2014 tarihli "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması" ise Türkiye genelinde kadınların yüzde 9'unun çocukluk döneminde (15 yaşından önce) cinsel istismara maruz kaldığını belirtmiştir. Ülke genelinde, 15 yaşından önce maruz kalınan cinsel istismarın yüzde 29'u erkek akrabalarından, yüzde 38'i kadınların tanımadıkları yabancı kişilerden kadınlara yönelmektedir.

Kaynak: http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2014_Ozet_Rapor.pdf

Türkiye'de Okullaşma Oranları

2018-2019 YILI	KADIN (%)	ERKEK (%)
İlkokul	92,1	91,8
Ortaokul	93,6	92,9
Ortaöğretim	83,9	84,5
Yüksek Eğitim	46,4	41,9

Kaynak: TÜİK Eğitim İstatistikleri: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018

Türkiye'de Ekonomik ve Siyasi Katılım

2019 YILI	KADIN	ERKEK	KADIN-ERKEK ARASI FARK
İşgücüne katılım	%37,5	%78,1	Yarısı
Tahmini gelir (Uluslararası Dolar)	13.200,00	30.800,00	Yarisından az
Yasa yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve idareciler	%14,8	%85,2	Beşte birinden az
Parlamento düzeyinde temsil	%17,5	%82,5	Dörtte birinden az
Bakanlık düzeyinde temsil	%11,8	%88,2	Yedide biri

Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu 2020 Cinsiyet Uçurumu Endeksi
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf

Türkiye’de Zaman Kullanımı

(2014-2015 yılı verileri temelinde, saat ve dakika olarak)

Yaş Grubu	Bakım İşleri		İstihdam	
	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK
10-14	01:25	00:37	00:03	00:13
15-24	03:09	00:34	01:10	03:04
25-34	05:38	00:50	01:50	06:02
35-44	05:26	00:54	01:48	06:12
45-54	05:00	00:57	01:13	04:52
55+	03:53	01:10	00:22	01:51

Kaynak: TÜİK, Zaman Kullanım Araştırması, 2014-2015

http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1009

Türkiye’de 15-24 Yaş Grubunda İşgücü ve İşsizlik Oranları

2019 YILI	KADIN (%)	ERKEK (%)
İşgücüne katılım	32,6	55,9
İstihdam	22,6	43,4
İşsizlik	30,6	22,5
Tarım dışı işsizlik	35,7	25,2

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1007

Havle Kadın Derneği'nin Araştırma Sonuçları

ERKEN YAŞTA EVLİLİK ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

Erken yaşta evliliğe karşı son dönem TCK 103'te gerçekleştirilmesi planlanan değişikliklerle ilgili tartışmalarda, Türkiye toplumunun 18 yaş altı evlilikleri desteklediğine yönelik iddialar dile getirildi.

Türkiye temsili araştırmamız kapsamında Ekim 2019 - Ocak 2020 arasında 12 ilde, 2818 anket ve 54 derinlemesine görüşme yaptık, katılımcıların 18 yaş altı "evliliklere" yönelik algısını ve tecrübelerini sorduk.

Havle Kadın Derneği olarak gerçekleştirdiğimiz araştırmaya göre: "Türkiye toplumu erken yaşta evliliğe karşı"

Bir kızınız olsa ya da varsa, kızınızı 18 yaşından önce evlendirir misiniz?

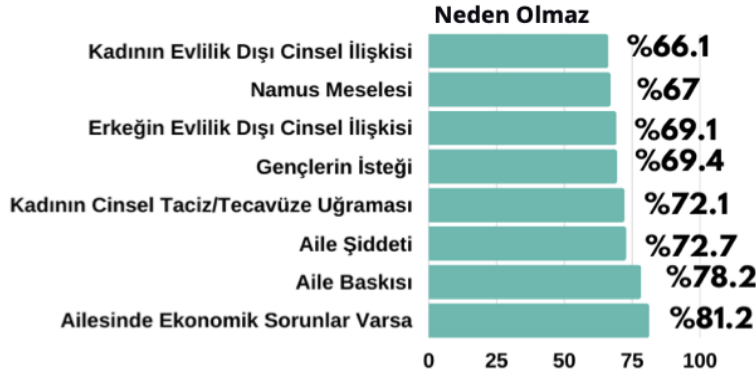

"Herkesin erken yaşta evliliğe karşı"

ERKEN YAŞTA EVLİLİK ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

Şimdi size erken yaşta, 18 yaşında önce evlenmeye neden olarak görülebilecek bazı durumlar sayacağım. Sayacağım durumlar, yaşı küçük de olsa bu durumda evlenmesi doğru olur demenize neden olur mu?

Erken yaşta evliliğe karşı çıkanların önemli bir kısmı mesele "namus" olunca geri adım atıyor.

Kadınları "namusuyla evlendirmek" kaygısı erken yaşta evliliğin başlıca etkeni

"Bir an önce kız çocuğu ya, adı sanı çıkmadan, rezil olmadan, rüsva olmadan okumuyorsun. Okula gitmiyorsun mesela, okula gitsen de bir tedirginlik vardır. Bir an önce okumuyorsa, ev kızıysa, adı sanı çıkmadan sır etmekti, maksat buydu yani."

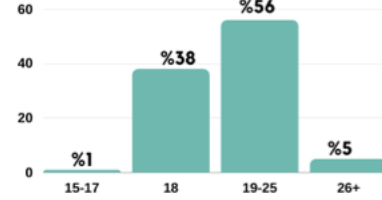
[17 yaşında evlenmiş, 49 yaşında]

ERKEN YAŞTA EVLİLİK ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

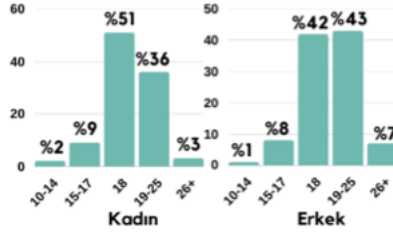
Evlilik için yasal yaş sınırı ne olmalıdır?

“Evlilik için yasal yaş sınırı 21 olmalı”

Sizce bir kız/erkek kaç yaşına kadar çocuktur?

“Kadınlar 19, erkekler 20 yaşına kadar çocuktur”

Erken yaşta evlenen kadınlar evliliklerini çocuk olarak yaşadıklarını ve çocuk olarak hissettiklerini anlattılar.

“İstemiyorum diyemedim, orada bir harala gürele bir şeyler oldu, ne olduğunu bile anlamıyorsun zaten, çocuk akli işte, ne bileyim ben. Buradan gelirlerken yanlarında bir tane bilezik getirmişler, onu boynuma taktılar, çünkü benim ellerim köy çocuğu olduğum için biraz iri, nazik değil yani, o olmadı diye boynuma taktılar.”

(14 yaşında evlenmiş, 53 yaşında)

ERKEN YAŞTA EVLİLİK ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

Erken yaşta annelik hem sağlık açısından riskli, hem de aşılamayan bir zorluk olarak ifade ediliyor.

"Hayır. Kendim zaten çocuktum. Çocuk nasıl bakılır bilmiyordum. Kaynanamın gözleri, görüyordu o zaman. Kaynanam yıkıyordu, altını değiştiriyordu. Allah var, çocukla çok ilgileniyordu. Büyük kız, benim kaynanamın elinde büyüdü diyebilirim."
[17 yaşında evlenmiş, 36 yaşında]

Erken yaşta evlenen kadınların büyük kısmı şiddete maruz kaldıklarını ifade ettiler.

"İnsan yaşı zaten ilerledikçe, bazı şeyleri yaşadıkça, ben önceki bu mesela girişkenliğim, kendimi savunma gücüm önceden olsaydı ben bu kadar ezilmezdim. Kafama da vurdu, duvarlara da vurdu beni, her lafı söyledi, giderdim duvarlara konuşurdum, içimi öyle atardım.Tabii ki, korkuyorsun, kimseye yok, sahipsizsin, bir lokma canın var, 48 kiloyla ne yapacaksın, susuyorsun, kimse de sahip çıkmıyor."
[17 yaşında evlenmiş, 42 yaşında]

ERKEN YAŞTA EVLİLİK ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

Erken yaşta evlenen kadınlar eğitimlerine devam edemiyor, ve bunun eksikliğini yaőadığını söylüyor.

"Evlenmeseydim okurdum kendi paramı kazanırdım, hayatımı yaőardım. Őimdiki aklımla evlenmezdim, okurdum. Okulumu bitirirdim. Liseye, üniversiteye giderdim. Ailem çok oku dedi. Ama ben işte okumadım. Őimdiki akılda olsaydım, okurdum."
(17 yaşında evlenmiş, 36 yaşında)

Erken yaşta evlilik deyince aklıma:

"Şiddet geliyor, sorumsuzluk geliyor, cahillik geliyor, eziliyorsunuz. Çok kötü bir şey ya küçük yaşta kadın olmak"
(17 yaşında evlenmiş, 45 yaşında)

Türkiye'den Ek İstatistik Veriler

Erken Yaşta ve Zorla Evlilikler

2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) sonuçlarına göre,

%2,0

15 yaş öncesi evlilikler
20-24 yaş
grubu

%14,7

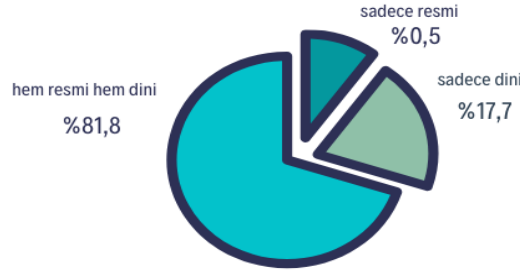
18 yaş öncesi evlilikler
20-24 yaş
grubu

2016 KONDA Barometresi "Evlilik ve Evlenme Yaşı Tartışmaları ve Cinsel İstismar" araştırmasına göre

2016 Türkiye Aile Yapısı Araştırması sonuçlarına göre 15-19 yaş grubunda kadınların ve erkeklerin evlilik kararı

2019 TÜİK Toplumsal Cinsiyet İstatistiklerine göre 15-19 yaş grubunda evlenenlerin nikah türü

2019 TÜİK 2018-2019 Doğum İstatistikleri göre,

142
15 yaş altı doğum
yapan çocuk sayısı

15-19 yaş arasında doğum yapanların
sayısı

53.189

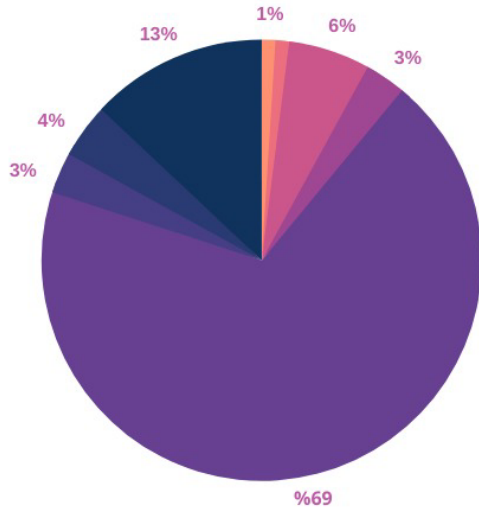
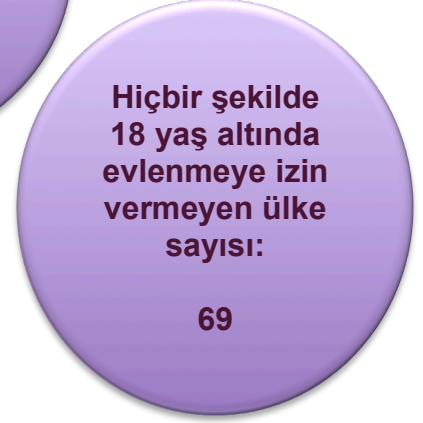
TÜİK işgücü istatistiklerine göre çalışmayan ve eğitimde (örgün ve yaygın) olmayan gençlerin toplam genç nüfus içindeki oranı

15-19 yaş grubu %21,9
20-24 yaş grubu %46,5
25-29 yaş grubu %53,7

15-19 yaş grubu %14,5
20-24 yaş grubu %22,7
25-29 yaş grubu %18,4

Dünyadaki Yasal Evlilik Yaşları

Yasal Evlilik Yaşı	Ülke Sayısı
13 yaş	1
15 yaş	4
16 yaş	11
17 yaş	5
18 yaş	132
19 yaş	5
20 yaş	8
21 yaş	25
23 yaş	1

Küresel, kıtasal, bölgesel ve ülkeler düzeyinde Dünya'daki yasal evlilik yaşları EK 1'de sunulmuştur.

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Marriageable_age#By_country

Erişim tarihi: 21.06.2020

Çocuk Yaşta ve Zorla Evliliklerin Yarattığı Sağlık Riskleri

Bedensel, zihinsel ve psikososyal gelişimini tamamlayamadan çocuk yaşta, erken ve zorla evliliklerin sağlık risklerinin bazıları şunlardır:

1. Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Üzerinde Etkileri

Ergen Gebelikler ve Yarattığı Sağlık Riskleri

Anne ölümleri artar: 18 yaş ve altındaki gebeliklerde annenin ölüm riski, 18-25 yaşa göre 2-5 kat daha fazladır (DSÖ, 2015). 15-19 yaş adolesan ölümlerinde birinci sıradaki neden hamilelik ve doğum eylemidir (DSÖ, 2012).

Hamileliğe bağlı annenin yaşamını tehdit eden riskler artar: Annede ölümle sonuçlanabilen yüksek tansiyon ve beraberinde nöbetler (gebelik zehirlenmesi) görülme riski artar; bunun sonucunda hem anne hem de bebek ölebilir. Çocuk bedeninin hamileliğe hazır olmaması yüzünden çocuk yaşta anne olanlarda beslenme yetersizliği ve kansızlık daha sık görülür. Gebeliğe bağlı diyabet ile zamanından önce doğum, aile planlaması hizmetlerine ulaşamama sonucunda, ya daha sonraki yaşamlarında hiç çocuk sahibi olamayabilirler ya da tekrarlayan hamilelikler sonucunda yaşamları tehdit altına girer.

Doğum eylemine bağlı, annenin yaşamını tehdit eden riskler artar: Annede kemik gelişimi halen devam ettiğinden zor doğumlar meydana gelir ve sonucunda rahim yırtılması, cinsel organlarda yaralanma ve yırtıklara bağlı fistüller, idrar ve gaita kaçırma gibi durumlar ortaya çıkar (DSÖ, 2012). Ayrıca, zor doğumlar nedeniyle müdahaleli doğum ve sezaryen oranları da yüksektir. Bebeğin içinde büyüdüğü su kesesi, yetişkinlere göre erken açılarak %95 oranında doğumun erken olmasına yol açabilmektedir. Hijyenik olmayan koşullarda doğum eylemine maruz kalan ergen gebelerde doğum sonrası enfeksiyon gelişme riski ve sonucunda anne ölümü riski artar.

Cinsel sağlık sorunları artar: Cinsel gelişim 20'li yaşlara dek sürebilmektedir; 18 yaş altı grubun, normal cinsel gelişimini tamamlayamadan evlendirilmesi, fiziksel, ruhsal ve cinsel sağlık yönünden "travma"ya yol açabilmektedir. Cinsel dürtülerin azalması/yok olması, cinsel işlev bozuklukları, beden uyumsuzluğu, cinsel soğukluk, cinsel ilişkide çeşitli sorunlar görülebilir.

Cinsel saldırı söz konusu olduğunda; korku, depresyon, kaygı, öfke, düşmanlık, özgüven kaybı, cinsellikle ilgili sorunlar ve davranış bozuklukları, vücutta yaygın ağrılar, uyuşma, bayılma nöbetleri görülebilir.

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyon riski artar: Cinsel yolla bulaşan enfeksiyon sonucunda dış gebelik, rahim ağzı kanseri, karın içi yapışıklıklar, kısırlık, enfekte bebekte ise, "yenidoğan zatürresi", göz ve merkezi sinir sistemi enfeksiyonu ve yenidoğan ölümü görülür.

Fiziksel, Ruhsal ve Cinsel Şiddete Maruz Kalma

Çocuk yaşta evlenenler, fiziksel, ruhsal, cinsel, her tür şiddete karşı, yetişkin kadınlara göre daha savunmasızdır. Bu çocuklar, evliliklerde cinsel nesne olarak görülme, aile tarafından ticaret nesnesiymiş gibi para karşılığı verilme, koruyucu mekanizmalar olmadığı için itiraz edememe, şiddet ve kötü muamele karşısında çaresizlikle karşı karşıya kalmakta, intiharlara sürüklenebilmektedir.

2. Doğacak Bebeğin Sağlığı ve Çocuk Gelişimi Üzerine Etkileri

Kendiliğinden ya da isteyerek düşükler, ölü doğum, bebek ölümü ve çocuk ölümleri artar: Annenin yaşı 20'nin altında ise gebeliğin düşükle sonuçlanması, bebeğin ölü doğma olasılığı ya da ilk bir hafta içerisinde ölme olasılığı %50 daha fazladır. Bu çocukların ilk bir yılda ölüm riski 19 yaşından büyük annelerin çocuklarına nazaran %60 daha fazladır.

Düşük doğum ağırlıklı bebekler artar: Bu bebeklerin sonraki süreçte de büyüme-gelişme açısından diğer bebekleri yakalaması mümkün değildir. Sinir sistemine ait bozukluklar artar, ilerleyen yaşlarında zekâ geriliği, sara hastalığı gibi nörolojik bozukluklara neden olabilir (annenin yaşı 15'in altında ise, sorun daha da ciddi olabilir).

Bebeğin diğer sağlık riskleri: Ergen annelerin %30'u emzirme ile ilgili problemler yaşar, emzirmeye başlama ve sürdürme yüzdeleri düşüktür. Çocuk yaşta anne olanların, çocuğuna tıbbi, sosyal ve ruhsal olarak yeterli ilgi ve bakım verememekte, hatta ona zarar bile verebilmektedir. Bunlar; sakatlık, çocuğun istenmemesi, ihmal edilmesi/sevilmemesi, anne karnında bebeğin yeterli beslenememesi, doğacak bebeğin bakımında sorunlar, aşılarının tamamlanmaması, büyüme ve gelişiminin geri kalması gibi durumlar olabilir.

3. Ruh Sağlığı Üzerindeki Etkileri

Çocuğun fiziksel, ruhsal, bilişsel ve sosyal gelişimini tamamlaması en erken 18 yaşı bulmaktadır. Ruhsal olgunlaşması tamamlanmamış, gelişimsel olarak hazır olmayan bir çocuğun/ergenin evlenme ile ilgili rıza göstermesinden söz edilemez. Karar çoğu kez yetişkinler tarafından verilmekte, çocuk sessiz uyum ile maruz kaldığı cinselliği bir ruhsal travma olarak yaşamaktadır. Aslında, çocuğun cinsel istismarı olan bir hakikatin, görmezden gelinip "evlilik" adı altında normalleştirilmesi ise travmanın şiddetini artırır ve istismarı kronik travmaya dönüştürür. Ruhsal travma, cinsel-sosyal-mesleki tüm yaşamı etkilemekte, yaşam boyu süren ruhsal hastalıklara zemin oluşturmaktadır.

Uygun ve güvenli ortamı bulamayan çocuk, korku, çaresizlik, duygusal küntlük, kaygı, endişe, sessiz uyum, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimde gerilik gibi değişik duygusal ve davranışsal tepkiler geliştirir. Doğal uyum yerini doğal olmayan uyum mekanizmalarına bırakır. Bunlar; otomatik duygu ve davranışlar, bitkinlik, donukluk, duyarsızlık, esnemezlik ve takıntılar, yoğun bedensel yakınmalar, uyku düzensizlikleridir.

Kendilerine tecavüz eden kişi ile evlendirilen kız çocuklarında, değersizlik, benlik saygısında azalma, öfke, dışlanmışlık, terk edilmişlik duyguları, kendini çıkmazda hissetme, edilgenleştirilme, duygularını bastırma, bastırılmış duygular nedeniyle kendine ve başkalarına yönelik öfke nöbetlerine, depresyon ve intihar eğilimi görülür.

Çocuk yaşta/erken/zorla hamilelik ve doğum, bebeği benimseyememe, sağlıklı anne-bebek bağlanması kuramama sonucu, sorunlu çocukların yetişmesine yol açabilmektedir. 18 yaşın altında olan kız çocukların ruhsal değerlendirme sonuçlarının yayınlandığı bir araştırmaya (Ayaz ve ark. 2013) göre; çocukların %45,8'inde en az bir ruhsal bozukluk, %20,8'inde Majör Depresif Bozukluk, %14,6'sında uyum bozukluğu, %8,3'ünde travma sonrası stres bozukluğu, %2,1'inde doğum sonrası depresyon bulunmuştur. Evlilik üzerinden zaman geçtikten sonra değerlendirilen bu çocukların %8,3'ünün hala travma sonrası stres bozukluğu yaşadığı, bunların %20,8'inde intihar girişimi, %29,2'sinde intihar düşünceleri bulunduğu, %27,1'inin duygusal istismar ve %14,6'sının ise fiziksel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.

Diğer Sağlık Sonuçları ve Ömür Boyu Taşınan Sağlık Yükleri: Çocuk yaşta, erken evliliklerde genital kanser riski, idrar kaçırma, kronik komplikasyonlar, kemik dokusu kaybı gibi sorunlar artmaktadır.

4. Psikososyal, Sosyal, Toplumsal Sağlık ile ilgili Sonuçlar

Çocuk yaşta/erken/zorla evlendirilen çocuklarda eğitim olanaklarından yararlanamama, ruhsal/zihinsel ve kişilik gelişimini sürdürmemeye, istihdama katılamama, ekonomik bağımlılık, yoksulluk, ev-içi şiddet, ruh sağlığı sorunları, hayatı hakkında bağımsız kararlar verememe, sağlık güvencesinden mahrumiyet, madde, sigara ve alkol gibi zararlı alışkanlıklarda artış, doğacak çocuklara bedensel, zihinsel ve psikososyal gelişimini sağlayacak ortamların sunulmaması gibi sorunlar ortaya çıkar.

Çocuk yaşta/erken/zorla evlendirilen çocuklar çoklu hak ihlaline maruz bırakılmaktadırlar. Bu evlendirmeler, anne ve doğacak bebek üzerinde son derece ağır/ciddi sağlık risklerine yol açmalarının yanın sıra, “uluslararası ve ulusal yasalarımıza göre SUÇTUR”. Buna hiçbir koşulda izin verilmemeli ve bu asla meşrulaştırılmamalıdır. Bu konuda verilecek mücadelenin temelini ise “yoksulluk ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığı” ile mücadele oluşturmalıdır.

Kaynakça:

<https://www.girlsnotbrides.org/themes/health/>

Solu N, Ayaz M (2013) Sociodemographic characteristics and psychiatric evaluation of girls who were married at younger age and referred for criminal evaluation. *Anatolian J of Psych.* 14(2): 136-144

World Health Statistics 2015, WHO | World Health Statistics 2015

World Health Statistics 2012, WHO | World Health Statistics 2012

Kız Çocuklarının Suç Sonucu Oluşmuş Gebeliklerinin Sonlandırılmasının Önündeki Engeller

TCK'nın 103. maddesindeki çocuk cinsel istismarı faillerine af getirilmesi girişimleri, birkaç yüz ya da birkaç bin çocuk istismarcısına af çıkartılmasından daha büyük bir toplumsal projenin önemli bir parçasıdır. Bu da toplumda kadınlara erkenden ve çok sayıda çocuk doğurtma politikasıdır. Bu politika, aynı zamanda çocuk yaşta evlendirme ve çocuk yaşta doğum yaptırma gibi vahim çocuk hakları ihlallerine yol açmaktadır. Bu nedenle Türkiye'de kürtaj yasaklanmak istenmiş, ancak kadınların mücadelesi sonucunda hukuken yasaklanamamıştır. Fakat siyasi iktidar bu kez de fiilen Türkiye'de yasal kürtaj yapılacak hastane bırakmayarak kürtaj hakkının kâğıt üzerinde kalmasını sağlamıştır. Konuyla ilgili iki önemli araştırma bulguları da bu durumu gözler önüne sermektedir:

Kadir Has Üniversitesi'nin 2016 yılında yaptığı araştırma:

“Yasal Ancak Ulaşılabilir Değil: Türkiye’deki Devlet Hastanelerinde Kürtaj Hizmetleri”

<https://gender.khas.edu.tr/sites/gender.khas.edu.tr/files/inlinefiles/Kürtaj%20Hizmetleri%20Raporu.pdf>

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın 2016 yılında yürüttüğü araştırma:

“Kamu Hastaneleri Kürtaj Uygulamaları Araştırma Raporu

<https://morcati.org.tr/izleme-raporlari/371-kamu-hastaneleri-ku-rtaj-uygulamaları-arastirma-raporu/>

Şu anda bir devlet politikası olarak, kürtaj yapılan hastaneler ortadan kaldırılarak kadınlar doğum yapmak zorunda bırakılıyorlar. Pek çok savcı yasal düzenlemeye rağmen çocuk cinsel istismarı/tecavüzü sonucu oluşan gebeliklerde geç karar vererek yasal kürtaj süresinin geçmesine yol açmaktadır (*). Bu nedenle cinsel istismar/tecavüz suçu sonucunda gebe bırakılan kız çocukları yasal kürtaj hakkını kullanamıyor, doğum yapmak zorunda bırakılıyorlar. Öte yandan bazı savcılar bu yasal kürtaj iznini verseler bile 2012'deki kürtaj yasası ile ilgili yapılmak istenen değişikliklerin sonucunda ortaya çıkan fiili durum sonucunda birçok kentte yasal kürtaj yapılabilecek devlet veya özel hastane bırakılmadığı ve özel hekimlerin birçoğu “İnancım ve vicdanım gereği kürtaj yapmam” diyerek talepleri geri çevirdiği için tecavüz sonucu gebeliklerde çocuklar doğum yapmak zorunda kalıyorlar. Bu durum aileleri çocuklarını tecavüz faili ile evlendirme konusunda teşvik ediyor veya buna mecbur bırakılıyorlar. 2012 tarihindeki yasal kürtaj süresini indirme ve hatta tamamen yasaklama girişimleri sırasında gündeme gelen tecavüz suçu sonucu oluşan gebeliklere ilişkin tartışmalar sırasında zamanın Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ve dönemin Sağlık Bakanı Recep Akdağ aşağıdaki gibi demeçler vermişlerdi.

“Çocuğun ne suçu var, anası kendisini öldürsün” 02.06.2012

Kürtaj tartışmalarına katılan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, "Anası olacak kişinin hatasından dolayı çocuk niye suçu çekiyor. Anası kendisini öldürsün" dedi. https://www.istanbulgercegi.com/tecavuz-cocugu-degil-annesi-olsun_21842.html

“Tecavüze de uğrasan doğuracaksın!” 01.06.2012

Hükümetin kürtaj çıkışında son hamle, Sağlık Bakanı Recep Akdağ'dan geldi. Akdağ, “Tecavüze uğrayan anne doğursun, gerekirse o çocuğa devlet bakar” açıklamasını yaptı. <https://www.birgun.net/haber/tecavuze-de-ugrasan-doguracaksin-61688>

(*) Türkiye'de yasal kürtaj hakkı on haftalık gebelikler içindir.

Türk Ceza Kanunu 99/6: Kadının mağduru olduğu bir suç sonucu gebe kalması halinde, süresi yirmi haftadan fazla olmamak ve kadının rızası olmak koşuluyla, gebeliği sona erdirene ceza verilmez. Ancak, bunun için gebeliğin uzman hekimler tarafından hastane ortamında sona erdirilmesi gerekir. Ayrıca TCK m. 99/2 kapsamında tıbbı zorunluluk varsa (örneğin cenin ölmüş ise, kadında bir ruhsal çöküntü oluşmuş ise) kürtaj hiçbir süreye bağlı kalmaksızın yapılabilir.

Uzman Görüşü

**Prof. Dr. Psikiyatrist Selçuk Candansayar,
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi**

Kendi psikiyatri pratiğimde hep yaparım ve eğitimde öğretmeye çalışırım. Görüştüğümüz her hastanın hayatını anlama yolunda, "sizi doğurduğunda anneniz kaç yaşındaymış?" ya da "ilk çocuğunuzu kaç yaşında doğurdunuz?" soruları çok önemlidir. 18-19 yaşında evlendirilip, çocuk doğurmak zorunda bırakılmak bile hem o gencin hem de doğurduğu çocuğunun hayatında/ruhunda derin örselenmeler oluşturabiliyor. Hele 18 yaşından küçük olanlar için bu örselenmeler kaçınılmaz. 14-15 yaşlarında bir kız çocuğu zorla evlendirildiğinde en iyi ihtimalle kocası 18 yaşlarında oluyor, çoğu zaman ise askerlik sonrası, yani 20'nin üzerinde. Elimizde bir istatistik yok. Kendi pratiğimde yaş farkının 20'den fazla olduğu durumlara az şahit olmadım. Evlilik, hemen her zaman erkeğin ailesine katılmak, onun anne babası, kardeşleriyle aynı evde yaşamak zorunda kalmak demek oluyor. Evlendirilen kız çocukları, cinselliği "tecavüz" olarak yaşıyor ya da yaşadıkları tecavüzü cinsellik sanıyorlar.

Düşünün, kimi zaman "gelin" geldiği evde kendi yaşlarında bir görümce de olabiliyor aynı çatı altında. O görümcenin de ruhunda örselenmeler olabiliyor. Gelin getirildiği evde kaynana, kayınbaba, kayınbirader/ler, görümce/ler... İnsanlar çok odalı konaklarda yaşamıyorlar. Cinsellik adı altında tecavüz sürerken, sıkış tıkiş yaşanan evlerde mahremiyet sınırlarını korumak ancak çok daha baskıcı, derin suskunlukların hüküm sürdüğü ve genellikle eve getirilen geline (yabancıya) her türden kötü muamelenin meşrulaştırıldığı bir "hayat tarzı" olarak geliyor. Koca dayığına, kayınbaba, kaynana kimi zaman kayınbirader dayığı ya da sözel şiddeti ekleniyor. Sanki mahremiyeti bozan, cinsellik yaşandığının belli olmasının sorumlusu o kız çocuğuymuş gibi herkes hincını kız çocuğundan çıkarıyor. Gelin/öteki/yabancı, evin her tür işinden sorumlu ve ne yapsa beğenilmeyen, sürekli azarlanan, ezilen "köle" olarak bile görülmeyen bir "nefret nesnesine" dönüşüyor.

Evin diğer erkeklerinin gözle, kimi zaman eylemle tacizleri, girişimleri seyrek değil. Kaçınılmaz gebelik ve ardından doğum sonrası eziyet/işkence katmerleniyor. Kız çocuğu, üstelik örselenmiş bir çocuk olduğu için, bebeğine yeterince iyi bakıp bakamayacağına kaygısını, ruhunu parçalayacak denli ağır yaşarken, aynı anda sürekli beceriksizlikle, anne olamamakla suçlanıyor ve hakarete uğruyor. Bu dünyada erkek cehennemini en derinden yaşayanlar kız çocuklarıdır, erkenden evlilik adı altında tecavüz edilen ve bir ömür hakarete uğrayan... Hem daha çocukken kadın muamelesi gören hem de kadın olduğu için aşağılanan, dövülen, hakarete uğrayan... O kız çocuklarının ruhları hep yaralı bereli, incinmiş, paramparça oluyor, çocuklarının da öyle... Çocuk yaşta evlilik adı altında tecavüze maruz bırakılan kız çocuklarının yaraları kuşaklarca aktarılıyor.

Bu işin bireysel psikiyatrik yanı. Siyasal İslamcıların, hele Hilal Kaplan gibi mürekkep yalamış olanlarının bu hali bilmemelerine olanak yok. Öyle ise dertleri ne? İşte tam da bu noktada asıl dertlerinin İslam, gelenek vb. gibi "nostaljik kültürelcilik" olmadığının ayırtında olmalıyız. Siyasal İslamcılar, sınıf karakteri en gelişmiş topluluklar. Nostaljileri var elbet ama kendilerini, bir tür "yeni aristokrasi" mensubu olarak görüyorlar. Onlara her şey serbest, yeni aristokrasiye dâhil olmayanlar ise 1400 yıl önceki gibi yaşamalıdır. Başka türlü çark dönmez çünkü. Tam da böyle olduğu için yükselen kadın hareketi ödlerini koparıyor. Ne yani köleler ne hakla kendileri gibi bir hayatı talep etme cüretinde bulunabilirler diye öfkeleniyorlar. Öfke, korkularından ama korkunun ecele faydası yok. Yıkılacaklar, hem de kadınlar tarafından. O ruhları örselenmiş, işkence, zulüm görmüş kadınlar hem ıstıraplarından hem de "kaderlerinden" özgürleşecekler.

Kaynak:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2911987185563845&id=10000257777405

Konunun Uluslararası Sözleşmeler ve Ulusal Yasal Mevzuat Bağlamı

Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS), diğer sözleşmeler, Türk Ceza Kanunu (TCK), Çocuk Koruma Kanunu (ÇKK) uyarınca, 18 yaşını doldurmamış kişiler çocuktur. Bu metinlerde çocuklara yönelik cinsel hareketler suç, 18 yaşından önce yapılan evlilikler de “erken evlilik” olarak değerlendirilmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) 18 yaş altı evlilikleri “çocuk yaşta evlilik” olarak değerlendirmektedir.

Ancak, Türkiye’de “erken evlilik”, “genç evliliği, akran evliliği” gibi kavramlar, suçun/konunun ciddiyetini örtecek şekilde, çocuklarla cinsel ilişki yaşı ile evlilik yaşını 12-13 yaşlarına indirmeyi meşrulaştırmak için yürütülen kampanyalarda kullanılmaktadır. Çocuklarla cinsel ilişki yaşı ile evlilik yaşını 12-13 gibi yaşlara indirmek için bir kampanya yürütülmektedir. Bu, çocuk yaşta evlendirmenin yolunu açmak demektir; söz konusu olan “erken evlilik” değil “çocuk yaşta evlendirme”dir.

Türk Medeni Kanunu (TMK) ne yazık ki, 16 yaşında yargıç kararıyla, 17 yaşında da velinin onayı ile evlilik yapılmasına izin vermektedir. 15-18 yaş aralığındaki çocuklarla cinsel ilişkiyi düzenleyen “Reşit Olmayanla Cinsel İlişki” başlıklı TCK 104. madde uyarınca, (mağdurun kendisinin şikayeti olmadıkça) 15-16 yaşındakilerin kendi rızaları ile birbirleriyle ilişkiye girmeleri ve hatta bu ilişkiden bir çocuğun doğmuş olması suç olarak düzenlenmemektedir. Ancak burada amaç, bu yaş grubundakilerin yetişkinlerle olan ilişkilerini düzenlemek veya bu yaş grubundakilerin evlenmesini teşvik etmek değil; 15-18 yaş grubundakilerin kendi aralarındaki rızaya dayalı deneyimlerini cezalandırmamaktır.

Öte yandan 15 yaşını doldurmamış çocuklarla her türlü cinsel davranış suç olarak düzenlenmektedir ve bu gruptaki çocukların rızası hukuken tanınmamaktadır. Ancak ne yazık ki bu gruptakiler yetişkinlerin cinsel istismarına maruz kalmakta, 12-14 yaş arası çocuklar imam nikahı ile evlendirilmekte, yasal evlilik yaşına geldiklerinde resmî nikah kıyılarak suçun üstü kapatılmak istenmektedir. Cinsel istismar suçuyla yargılanıp mahkum olarak cezaevine giren birçok kişi, çeşitli yöntemlerle aileyi ya da çocuğu ikna ederek resmî nikah yapma yoluyla cezadan kurtulmayı ummaktadır. Bu nedenle, aynen 15-18 yaş arasında olduğu gibi hukuk sistemine 13-14 yaşındaki mağdurlara yönelik cinsel eylemlerin kamu davası olmaktan çıkarılması, çocuğun şikayetçi olmaması sağlanarak istismar/tecavüz fiillerinin cezasız bırakılması amaçlanmaktadır.

Kamuoyunda “genç evlilik” mağdurlarına af çıkarılmasını, yasa değişikliği yapılmasını talep edenler aslında bir algı operasyonu ile hem TMK’daki evlilik yaşını, hem de TCK’daki çocuklarla cinsel ilişki yaşını 11-12 yaşa kadar indirmek istemektedirler. Bu kabul edilemez!

Medeni Kanun’da, olağanüstü hallerde hakim izniyle 16 ve aile izniyle 17 yaşta evlilik düzenlenmiş olduğundan, istisnai haller yasal olarak belirlenmiştir. Kanunda suç olarak tanımlı “cinsel istismar” a dair istisna ile düzenleme yapılamaz. Devletin yükümlülüğü bu suçu işlemiş kişileri affetmek değil; aksine bu tip geleneklerin dönüştürülmesi ve bu eylemlerin yasal olarak engellenmesidir. Devletlerden beklenen, tüm ilgili yasaların amaç maddelerinde tanımlanmış olduğu gibi “çocuğun üstün yararının” gözetilmesi; çocuğun çocuk olmaktan kaynaklı haklarının korunmasının temin edilmesi; bu hakların garantisi olunmasıdır.

TCK 103 Affı Girişimleri

Ulusal ve Uluslararası Tüm Yasal Mevzuata Aykırıdır!

Türkiye’de TCK 103. Madde kapsamında çocuk cinsel istismarcılarına getirilmeye çalışılan af teklifi cinsel istismarı ve çocuk yaşta evlendirmeyi içeren ikili kapsamıyla, başta çocuklarla ilgili olanlar olma üzere, Türkiye’nin taraf olduğu ve imzaladığı tüm uluslararası sözleşmelere açıkça aykırı ve bu sözleşmeleri ihlal eden niteliktedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 90. Maddeye göre “*Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşme kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda uluslararası sözleşme hükümleri esas alınır*”.

Getirmek istenen düzenlemenin aykırı olduğu uluslararası sözleşmelerin bir kısmı şunlardır:

1. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi
2. Çocukların Cinsel Sömürüye ve Cinsel İstismarlara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi)
3. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
4. Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)
5. Birleşmiş Milletler Evliliğe Rıza, Evlilik Yaşı ve Evliliklerin Kaydedilmesine Dair Sözleşme
6. Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)
7. Birleşmiş Milletler Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi
8. Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’ne Ek, İnsan Ticaretinin, özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Engellenmesine ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol
9. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol

Yapılmak istenen değişiklik, ayrıca ulusal yasal düzenlemelere de açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Öncelikle Anayasa 41. Maddede devletin çocukları korumaya yönelik her türlü önlemi alacağı belirtilirken; TCK 6. Maddedeki kapsama baktığımızda çocuk ‘18 yaşını doldurmamış kişi’ olarak tarif edilmektedir. Çocuk Koruma Yasası’na baktığımızda da aynı şekilde devletin çocukları cinsel istismardan koruma sorumluluğu vardır ve çocuklarla ilgili konularda “çocuğun üstün yararı” prensibi gözetilerek hareket edilmesi bir yükümlülük olarak tanımlanmıştır. Af girişiminin aykırı olduğu ulusal mevzuatın başlıcaları şunlardır:

1. Anayasa (10, 41 ve 42. Maddeler)
2. Türk Ceza Kanunu (6, 38, 94, 96, 98, 103, 104, 109, 226, 227, 232 ve 233. Maddeler)
3. Medeni Kanun (11, 12, 124, 126 ve 128. Maddeler)
4. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu

TCK 103 Affı Girişimlerinden Vazgeçilmesi Yeterli Değildir!

Çocukların Cinsel İstismarına ve Çocuk Yaşta Evlendirmelerin

Önüne Geçmek İçin Yapılması Gerekenler

TMK’nın 124/2, 126 ve 128. maddeleri, tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler, TCK ile ÇKK’nun 18 yaş altını çocuk olarak tanımlayan düzenlemeleri karşısında Anayasa’ya aykırıdır. Bu nedenle, evlilik yaşı erginlik yaşı olan 18 olarak değiştirilmelidir.

Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi, 18 yaşından küçük olan herkesin çocuk olduğunu düzenlemekte ve cinsiyete dayalı ayrımcılığı yasaklamıştır. BM Çocuk Hakları Komitesi,

evlenme yaşının 18 olması yönünde içtihat geliştirmiştir. Birleşmiş Milletlere bağlı UNFPA ve UNICEF de çocuk yaşta evlendirmeyi, 18 yaşından küçük olanların evliliği olarak tanımlamaktadır. BM Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi uyarınca ise, evlilik yaşından (Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca 18 yaşından) küçük yaşta yapılan bir evliliğe hukuki sonuç bağlanamaz. Birleşmiş Milletler, çocuk yaşta evliliği, Köleliğin, Kölelik Ticaretinin, Kölelik Kurumlarının ve Kölelik Benzeri Uygulamaların Kaldırılması Uluslararası Sözleşmesi çerçevesinde “köleliğe benzer uygulama” olarak kabul etmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Uluslararası Sivil ve Siyasal Haklar Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi de köleliği yasaklamaktadır. İstanbul Sözleşmesi, çocuk yaşta evlendirmeyi, zorla evlendirme ve kadınlara yönelik bir şiddet biçimi olarak düzenlemektedir. Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi ve İstanbul Sözleşmesi, devletlerin pek çok uygulama ve kararda töre veya gelenekleri gerekçe olarak kullanmasını veya kullandırmasını yasaklamaktadır.

Bu düzenlemeler ışığında devletin yapması gereken, Medeni Kanun'daki asgari evlenme yaşını 18'e çıkarmaktır. Dünyada genel eğilim 18 yaş altı evlilikleri “çocuk yaşta evlilik” olarak nitelendirilerek yasaklama yönündedir. ABD'de pek çok eyalette 18 yaş altı evlilik yasaklanmıştır. 18 yaşından küçüklerin evlenmesinin yasak olduğu İsveç'te 1 Ocak 2019 tarihinden başlayarak ülke dışında yapılan 18 yaş altındaki her türlü çocuk evliliği, İsveç'le bağlantısına bakılmaksızın tamamen hükümsüz sayılmaktadır. Hollanda, Danimarka ve Norveç, çocuk evliliğini yasa dışı ilan etmiş ve yasalarını yurt dışında çocuk yaşta evlenen yabancı uyrukluların evliliklerini de kapsayacak şekilde genişletmiştir. Almanya 2017 ve Suudi Arabistan 2020 yılında 18 yaş altı tüm evlilikleri yasaklamıştır. Dünya'daki evlilik yaşlarına ilişkin detaylı bilgi EK 1'de mevcuttur.

- TCK'nın Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen Madde 230 hükmü yeniden getirilmeli; 18 yaş altı çocuklar için resmi nikah yapılmış olduğunu gösteren belgeyi görmeden dini nikah/evlenme ve dinsel töreninin yapılması suç olarak düzenlenmelidir.
- Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) madde 16/2 uyarınca her türlü nikahın resmi bir sicile kayıt zorunluluğu için gerekli yasal düzenleme yapılmalıdır. Aynı şekilde Birleşmiş Milletler Evliliğe Rıza, Evlilik Yaşı ve Evliliklerin Kaydedilmesine Dair Sözleşme'nin 3. Maddesi, evliliğe rıza ve evlenme yaşı ile ilgili uygulamaların denetlenebilmesi için tüm evliliklerin yetkili merci tarafından uygun bir resmi sicile kaydedilmesi zorunluluğunu getirmektedir. Türkiye, dini nikah ile evliliklere ilişkin “resmi sicil oluşturma” görevini yerine getirmediği için çocuk yaşta evlendirmeler ve erkek çok eşliliği fiili bir durum olarak süregitmektedir.
- Başta İstanbul Sözleşmesi (37. madde) olmak üzere uluslararası sözleşmeler gereği, çocuk yaşta erken ve zorla evlendirmeler bağımsız bir suç olarak düzenlenmeli; başlık parası gibi kadın satışı anlamına gelen uygulamalar yasaklanmalı; özel bir yasa çıkartılmalıdır.
- İstanbul Sözleşmesi'nin, zorla evlendirmelerin doğuracağı hukuki sonuçlar başlıklı 32. maddesinde belirtildiği gibi, zorla gerçekleştirilen evliliklerin geçersiz ve hükümsüz kılınabilmesini veya sona erdirilmesi için mağdura gereksiz bir parasal veya idari yük getirmeyecek tedbirler alınmalıdır.
- BM CEDAW Komitesi'nin “Kadınlara Yönelik Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet” konulu 35 No'lu Genel Tavsiyesi çerçevesinde çocuk cinsel istismarı, (dini ya da resmi nikah ile) çocuk yaşta evlendirme, istismarcı ile evlendirme gibi durumlar işkence olarak kabul edilmelidir. Bu konularda çocukları sistematik bir istismara maruz bırakmak, çocuğu sağlık ve eğitim hakkı başta olmak üzere birçok temel hakkından yoksun bırakmak demektir. Bu anlamda bir işkence ve TCK madde 96 itibarıyla eziyet suçunu da oluşturmaktadır. Bu madde etkin bir şekilde uygulanmalıdır.

Konuyla ilgili ayrıntılı bilgiler bu Bilgi Dosyasının EK 2 belgesinde sunulmaktadır.

Uzman Görüşü

Hülya Gülbahar, Hukukçu

Çocuk istismarcılarına af tartışması, 264 ya da 2.264 ya da 22.264 “mağdura” af tartışması değil kız ve erkek çocukların çocuk yaşta evlendirilmesi ve derhal en az 3-5 çocuk sahibi olmaları üzerine kurulu bir toplum yaratma projesidir. Bu toplumu yaratmak için geçtiğimiz 10 yılda yapılanlara yakından bakalım:

- Temmuz 2009’da Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) yönetmelik değişikliğiyle lise ve ortaokul öğrencilerinin nişanlanmasını serbest bıraktı. (Daha sonra liselerde kreş açılması tartışmaları bile yapıldı)
- 2012 yılında getirilen 4+4+4 parçalı eğitim sistemiyle ilk dört yıldan sonra kız çocuklarının okuldan alınmasının önü açıldı. Çocukların ilk 4 yıldan sonra din eğitimi adı altında çeşitli kurumlara yönlendirilmesi sağlandı.
- Nisan 2012’de MEB, dini eğitim veren, yurt ve pansiyon açan kurumların denetiminden sorumlu olmaktan çıkarıldı, bu görev Diyanet’e verildi. 2013’te dini vakıf ve cemaatlerin açtığı kurs, yurt ve okullarda istismarlar ve yangın tehlikesine açıklık vb. sorunlara rağmen, TCK’de yapılan bir değişiklikle kanuna aykırı eğitim kurumu açmak ve işletmek suç olmaktan çıkarıldı.
- Mayıs 2015’te Anayasa Mahkemesi (AYM), çocuk yaşta evliliklerin ve erkek çok eşliliğinin önünü açan bir karar vererek resmi nikah olmaksızın dini nikah kıyan imam ve çiftlere ceza verilmesini öngören TCK maddesinin kaldırılmasına karar verdi.
- Kasım 2015’te AYM çocuk cinsel istismarını düzenleyen 103. maddede iptal kararı verdi. Temmuz 2016’da verdiği ikinci iptal kararı ile çocuk cinsel istismarında 0-15 yaş arasında hem yaş hem de ceza miktarı açısından bir ara kademesi getirilmesini istemiş oldu. Böylece çocukların cinsel ilişkiye rıza yaşının 15’ten 12’ye indirilmesinin önünü açtı. İptal gerekçelerinden biri ‘fiilden sonra mağdurun yaşının ikmali ile fiili birlikteliğin resmi evliliğe dönüşmesi ihtimali’ idi. Yani aslında ‘evlilik ihtimali’ denilerek hem bugünkü af tartışmalarının hem de tecavüzcü ile evlilik düzenlemesinin geri getirilmesinin önünü açtı.
- Mayıs 2016’da Meclis’te kurulan Boşanmaların Önlenmesi Komisyonu, hazırladığı taslak raporda, çocuk istismarcısının tecavüz ettiği çocukla 5 yıl boyunca ‘sorunsuz’ ve ‘başarılı’ bir evlilik sürdürmesi halinde denetimli serbestlikten yararlanması için yasal değişiklik yapılması ve mağdur ‘genç evlilerin’ sorunlarının çözülmesi isteniyordu. Bu taslak rapor küçük değişikliklerle TBMM’ye sunuldu ve kesinleşti.
- 17 Kasım 2016’da AKP’li milletvekilleri tarafından son dakikada TBMM Genel Kurulu’na getirilen çocuklara yönelik cinsel istismar faillerinin, mağdurlar ile evlendiklerinde cezadan muaf olmasını öngören af teklifi önemli toplumsal tepkilere yol açtı ve geri çekilmek zorunda kaldı.
- Aralık 2017’de Müftülüklere ve onların belirleyeceği dini görevlilere resmi nikah kıyma yetkisi veren yasa tüm tepkilere rağmen Meclis’te onaylandı. AYM de daha sonra CHP’nin yaptığı itirazı reddetti. Böylece erken ve zorla evlilikler ve erkek çokeşliliği önündeki bir fren daha kaldırılmış oldu. Aynı düzenlemede Nüfus Kanunu’na annenin yaşı önemsenmeyip evlilik dışı doğan çocukların nüfusa kaydedilmesi konusunda getirilen bildirim kolaylıkları da bir başka sorun oldu.
- Ekim 2019’da Adalet Bakanlığı çocuk istismarı ile ilgili verilerin yayımlanmasına son verdiğini açıkladı. Bakanlık 2018 yılına ait verilerinde, ‘insan ticareti, çocuk düşürtme, pornografi,

cinsel istismar' gibi suç gruplarının istatistiklerini yayımlamadı; 2002 ve 2017 yılları arasındaki ayrıntılı verileri de erişime kapattı.

- 2019 Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın, çocuk istismarlarının açığa çıkarılmasında önemli yasal dayanaklardan biri olan 'sağlık çalışanlarının bildirim yükümlülüğünü' ortadan kaldırmak için hazırlık yaptığına ilişkin duyurular alınmaya başlandı. (Daha önce de çocuk cinsel istismarının açığa çıkarılmasında bir diğer önemli alan olan eğitim ile ilgili örneğin 2017'deki yönetmelik değişikliğiyle rehberlik öğretmenlerinin görev tanımı değiştirilmesi gibi değişiklikler yapılmaya başlanmıştı).

Kaynak:

<https://www.birgun.net/haber/tecavuze-evlilik-adi-verilemez-284522> / 18.01.2020

TCK 103 Değişikliğine Karşı Çeşitli STÖ'lerin Yaptıkları Açıklamalar

Barolardan "Cinsel Suçlara İndirim" Tepkisi: Telafisi İmkansız, Doğru Bulmuyoruz, Siyasi Partiler Harekete Geçsin / 26.03.2020

Meclis'in gündeminde olan ve cinsel istismar ve cinsel saldırı faillerine indirim getireceği öngörülen İnfaz Paketi'ne Türkiye Barolar Birliği'nden ve 76 barodan tepki geldi. Meclis'e çağrı yapılan Barolar açıklamasında şöyle seslendi: "Yıllardır çocuk hakları ihlallerinin önüne geçilmesi için mücadele veren Türkiye Barolar Birliği ve Barolar olarak, birkaç gündür infaz yasası üzerinde değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmalarını bu yönden endişe ile izliyoruz.

<http://bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/222000-barolardan-cinsel-suclara-indirim-tepkisi-telifisi-imbkansiz>

32 Barodan ortak açıklama: TCK, çocukları cinsel istismardan korumakta yetersiz / 01.04.2018

"TCK'da çocuk istismarı materyallerinin üretimi ve paylaşılması ile ilgili eylemlerin de çocuk istismarı sayılacağı, yetişkinden, çocuğa yönelik cinsel davranışların başka bir şart aranmadan çocuk istismarı suçu kapsamında kabul edileceği bir düzenleme yapılmalıdır."

<https://www.cnnurk.com/turkiye/32-barodan-ortak-aciklama-tck-cocuklari-cinsel-istismardan-korumakta-yetersiz>

Endişelendiren gelişme! Barolar uyardı: Ciddi bir değişim gözlemledik / 13.05.2020

İstanbul, İzmir, Diyarbakır ve Gaziantep Baroların hazırladığı raporlar, pandemi döneminde, 'çocuğun cinsel istismarı suçu' mağdurları için avukat görevlendirmelerinde ciddi bir azalma olduğunu ortaya koydu. Barolar, olumlu gibi görünen tablonun nedeninin, mağdur çocukların koruyucu mekanizmalara ulaşamaması olabileceğine dikkat çektiler.

<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/koronavirus-doneminde-dikkat-ceken-tehlike-ciddi-bir-azalma-var-41516297>

14 çocuk hakları örgütünden ortak açıklama: Çocuk istismarının affı olmaz / 25.03.2020

Aralarında İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesi Çocuk Hakları Komisyonu, Çocuk Alanında Çalışan Avukatlar Ağı, Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği'nin de bulunduğu 14 çocuk hakları örgütü, infaz indirimiyle ilgili düzenlemeleri içeren 3'üncü Yargı Paketi'yle, çocuklara yönelik cinsel istismar suçu işlemiş faillerin infaz yasasıyla salıverilmesinden endişe duyduklarını açıkladı.

<http://mezopotamyaaajansi22.com/tum-haberler/content/view/90516>

Tabipler Birliği: Çocuğun cinsel istismarı suçtur, sağlık çalışanları bu suçu bildirmekle yükümlüdür / 31.05.2020

www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=99969d2e-8381-11e9-a4a5-df0ea61a8f7d

Tabipler Birliği Merkez Konseyi ve Kadın Hekimliği ve Kadın Sağlığı Kolu ile 70 Tabip Odası: Çocuğun cinsel istismarı affedilemez / 23.01.2020

<https://www.ttb.org.tr/userfiles/files/KHKS-cocugun-cinsel-istismari-ortak-aciklama.docx>

42 ST'den Ortak Açıklama: Çocukların Kendilerine Tecavüz Eden Kişilerle Evlendirilmeleri Ağır Bir ocuk Hakkı İhlalidir / 24.12.2019

2005 yılında Türk Ceza Hukuku Reformu ile engellenen kız çocuklarının kendilerine tecavüz eden kişilerle evlendirilmesine ilişkin düzenleme günümüzde yeniden yasal ve psikososyal boyutları ile çok ciddi riskler taşıyan ve ocuk haklarına tümüyle aykırı bir durum olarak önümüze çıkarılmıştır. Bu yasal düzenleme ile, 12-16 yaştaki kız çocukları kendilerine tecavüz etmiş olan kendilerinden 10-15 yaş büyük olan kişilerle evlendirildiklerinde, tecavzlere af yolu açılmakta, bir başka deyişle, "cezasızlık" getirilmektedir.

<https://www.psikiyatri.org.tr/2106/cocuklarin-kendilerine-tecavuz-eden-kisilerle-evlendirilmeleri-agir-bir-cocuk-ha>

15 Kadın rgt: Cinsel İstismarın Affı Olmaz / 16.06.2020

ocuk İstismarı Affına Karşı Kadın Platformu kurucusu 215 kadın rgt, Meclis tatile girmeden önce çocuklara yönelik cinsel istismar sularına af çıkarılacağı iddialarına karşı sosyal medyadan ağrı yaptı. Çağrıda, "Af girişimlerini gündemde tutmak, evlilik adı altında 15 yaş altındaki çocukların cinsel istismarını ve tecavüzü, toplum ve yargı nezdinde meşrulaştırma girişimidir" denildi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2020/06/16/215-kadin-orgutu-cinsel-istismarin-affi-olmaz/>

TCK 103 Kadın Platformu: İstismarın affı olmaz, kabul etmiyoruz / 22.01.2020

60'ı aşkın kadın ve LGBTİ+ rgtnn imzacısı olduğu ve TCK 103 Kadın Platformu olarak kamuoyuna sunulan bildiride "İstismarını meşrulaştıracak hiçbir yasal değişikliği kabul etmiyoruz!" dendi.

<https://www.evrensel.net/haber/371694/tck-103-kadin-platformu-istismarin-affi-olmaz-kabul-etmiyoruz>

Kadınlar Tek Ses: ocuk istismarının affı olmaz! / 06.01.2020

Daha önce kamuoyunun büyük tepkisiyle iki kere geri çekilen "ocuk istismarına evlilik yoluyla af" düzenlemesinin yeniden meclis gündeminde olmasına karşı kadınlar 40'ı aşkın şehirde "ocuk istismarının affı olmaz" diyerek tepkilerini dile getirdi.

<https://ekmekvegul.net/gundem/kadinlar-tek-ses-cocuk-istismarinin-affi-olmaz>

Kadın Örgütlerinden Ortak Bildiri: “Haklarımızdan da Mücadelemizden de Vazgeçmeyeceğiz!”

Eşitlik İzleme Kadın Grubu-EŞİTİZ’in imzaya açtığı ve 167 kadın örgütü imzasıyla kamuoyuyla paylaşılan bildirinin tam metni aşağıdadır:

Haklarımızdan da Mücadelemizden de Vazgeçmeyeceğiz!

Kadınların eşitlik, özgürlük ve insan onuruna yakışır yaşam şartlarına sahip olma mücadelesi yüzyıllardır sürüyor. Bu topraklarda yaşayan kadınlar olarak, mücadelemiz ve dayanışmamız sayesinde eşitlik yönünde siyasal ve toplumsal değişimi sağlayacak anayasal ve yasal reformların gerçekleşmesini ve ilgili mekanizmaların kurulmasını sağladık.

Bu tarihteki köşe taşları niteliğinde olan birkaç örnek:

- 1841- Kadı önünde evlenme hakkı
- 1845- Köle-cariye satın alma yasağı
- 1856- Kızlara mirastan hak verilmesi
- 1860'lar- Kızlar için rüştiye (ortaokul) mektebi, ilköğretimde eşitlik, kız öğretmen okullarının açılması
- 1917- İslam hukukunda ilk aile düzenlemesi ile evlenme ve boşanmanın kayıt altına alınması
- 1926- Medeni Kanun
- 1930 ve 1934- Seçme ve seçilme hakkı
- 1985- BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin (CEDAW) imzalanması
- 1990- 1991- Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ve Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın kurulması
- 1998- Kadına karşı şiddetle ilgili ilk özel yasa olarak Ailenin Korunmasına Dair Kanun (4320)
- 2001, 2004, 2010- Anayasanın eşitlik (10) ve aile (41) maddelerinde yapıcı yönde değişiklikler
- 2002- Aile reisliğini kaldırıp eşlere eşit haklar getiren yeni Medeni Kanun
- 2004- TBMM'de Töre ve Namus Cinayetleri, Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddet Araştırma Komisyonu kurulması
- 2005- Kadın ve çocuklara karşı suçlarda etkili cezalar getiren yeni Türk Ceza Kanunu
- 2009- TBMM'de Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu'nun kurulması
- 2011 ve 2015- Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi) imzalanması ve Türkiye'nin dünyada imzalayan ilk ülke olarak örnek oluşturması; Türkiyeli kadınların mücadelesi sayesinde, sözleşmenin izlenmesi ile ilgili kurul olan GREVİO'nun başkanlığına 2015 yılında Türkiye'den bir kadının seçilmesi
- 2012- Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (6284)
- 2013- Devletin ve belediyelerin kadına karşı şiddeti önlemek üzere sığınaklar açmasını sağlamak konusundaki kazanımlara ek olarak tüm illerde en az bir Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'nin (ŞÖNİM) kurulması.

Her kesimden kadının, etnisite, sınıf, dini inanç, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, dil, engellilik, yaşlılık, sığınmacı/mülteci gibi farklı kimliklerini kapsayan hukuki ve fiili eşitliğin sağlanmasının, toplumsal bir sorumluluk ve devletin yükümlülüğü olarak kabul edilmesi yolunda önemli mesafeler aldık. Devletin, ulusal ve yerel eylem planları oluşturmasını sağladık.

Ancak bugün, ulusal ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış en temel yasal haklarımız ve kurumlarımız ciddi bir tehdit altındadır. Bunun en son örneği, kadınlarla ilgili tek bakanlığın adının önce Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak değiştirilerek işlevsizleştirilmesi ve ardından da Çalışma Bakanlığı'na bağlanmasıdır.

Yıllardır, kadınların yasal ve kurumsal kazanımlarına karşı siyasi iktidar içinden ve dışından yürütülen kampanyalar, TBMM Boşanma Komisyonu Taslak Raporu ile adeta fiili bir hükümet programına dönüşmüş idi. Bu rapor ile çocuk yaşta zorla evliliklerin teşviki, çocuk istismarcılarına af, tecavüzcü ile evlendirme, kadının ev içi emeğinden kaynaklanan miras hakkını elinden alma, erkeklerin boşanmasını kolaylaştırma, boşanmak isteyen kadını ise (nafakasını evlilik süresine bağlayarak nafakasız bırakma tehdidi ve "aile arabulucuları" gibi yöntemlerle) boşanmaktan vazgeçirme; şiddete karşı devlet korumasını belge sunma şartına bağlama gibi düzenlemelerin önü açılmak isteniyordu.

Yasalarda kadınlar lehine olabilecek her ne varsa bunları budama girişimleri bugün hızla yasaların tamamen kaldırılması taleplerine dönüşmüştür. "Aile reisliği geri getirilsin", "çocukların velayeti babaya verilsin", "ev içi emek nedeniyle evlilik içinde edinilen malların eşit paylaşımından vazgeçilsin", "kadına karşı şiddetle ilgili 6284 sayılı yasa tamamen kaldırılınsın", "Avrupa Konseyi'nin şiddetle ilgili sözleşmesinden Türkiye imzasını çeksın" gibi talepler yaygınlaştırılmaya başlandı. Daha da ötesi, bu taleplerin gerçekleştirilmesinin önünde engel olarak görülen kadın örgütleri de açıkça hedef olarak gösterilmektedir.

Söz konusu bu sürece karşı biz aşağıda imzası bulunan kadın örgütleri/grupları, mücadelelerle kazandığımız haklarımızdan, eşitlik ve özgürlük talebimizden asla vazgeçmeyeceğiz ve cinsiyet ayrımcılığını pekiştiren her türlü söylem, siyasi pratik ve uygulamanın karşısında duracak ve sorumluları teşhir edeceğiz.

Kendi hayatlarımız hakkında karar verme yetkisine sahip olan özgür ve eşit bireyler olarak, emeğimiz, bedenimiz ve kimliğimiz üzerinde kurulmak istenen tüm tahakküm biçimlerine karşı çıkmaya devam edeceğiz.

Türkiye'nin tüm siyasetçilerini, siyasi partilerini ve sivil toplum bileşenlerini siyasal/toplumsal sorumluluk almaya ve kadınları eşit yurttaşlar olmaktan çıkarmak, kadınların emeğini sömürmek ve kadınları güçsüzleştirmek isteyen söylem ve politikalara karşı çıkmaya ve kadın örgütleriyle dayanışma içinde olmaya çağırıyoruz.

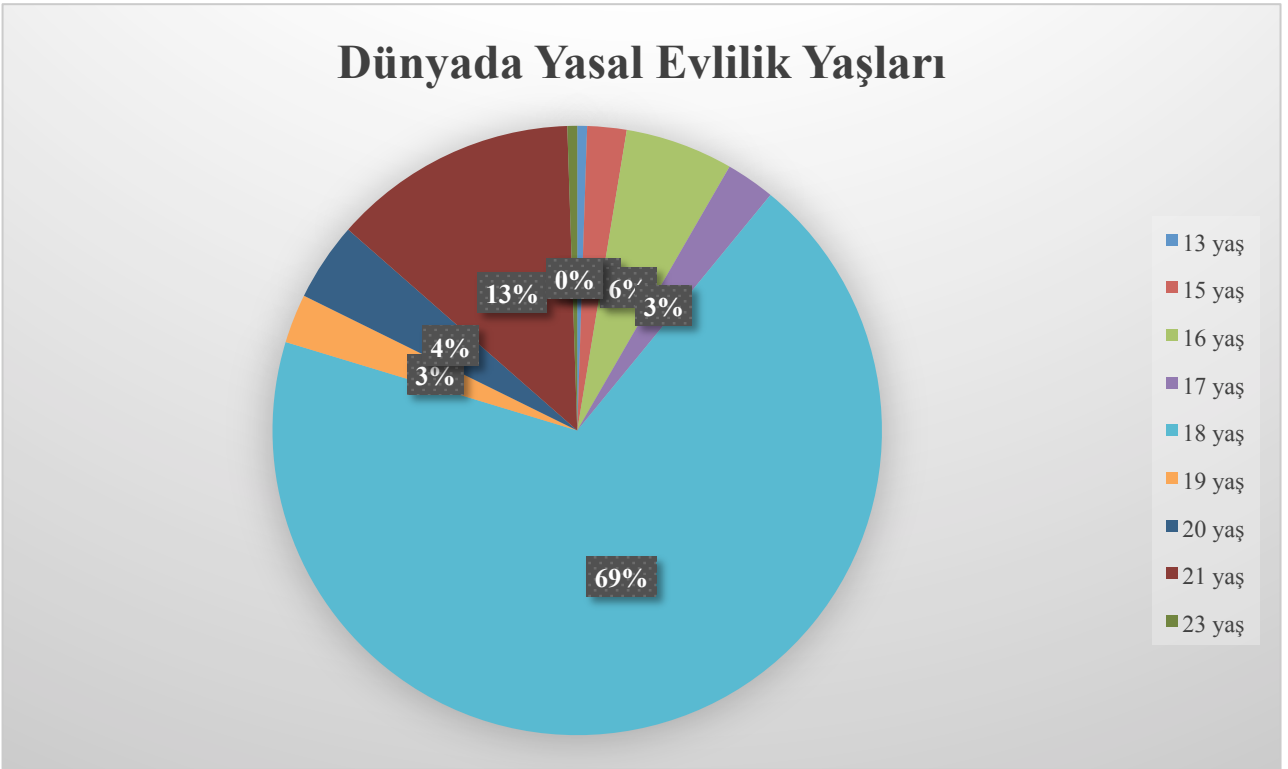
Biz kadınlar, Türkiye'nin tarih boyunca değişen erkek egemen yapılarına her zaman karşı durduğumuz gibi, bugün de karşı duracağız.

Biz kadınlar, binlerce yıllık ortak mücadele tarihimizin bize kazandırdığı bilgi, deneyim ve dayanışma ile diyorum ki "haklarımızdan da mücadelemizden de vazgeçmeyeceğiz!"

Ağustos, 2018

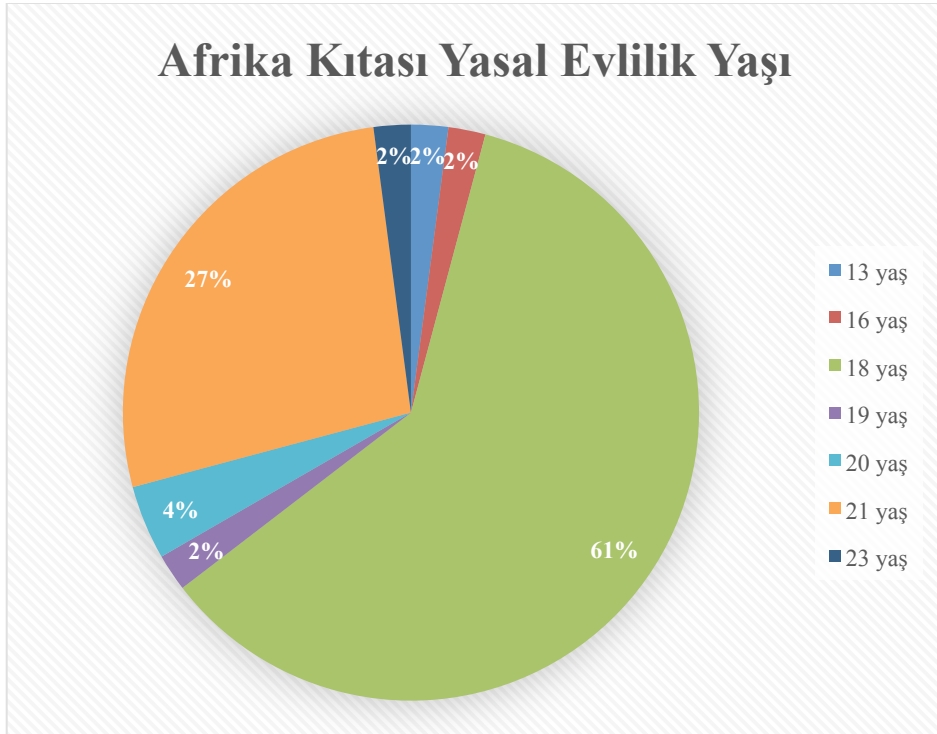
EK 1: KÜRESEL, KITASAL VE ÜLKELER DÜZEYİNDE DÜNYADAKİ YASAL EVLİLİK YAŞLARI

DÜNYADA YASAL EVLİLİK YAŞLARI VE KOŞULLARI			
Yasal Evlilik Yaşı	Ülke Sayısı		
13 yaş	1		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı: 103
15 yaş	4		
16 yaş	11		
17 yaş	5		
18 yaş	132		
19 yaş	5		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 69
20 yaş	8		
21 yaş	25		
23 yaş	1		

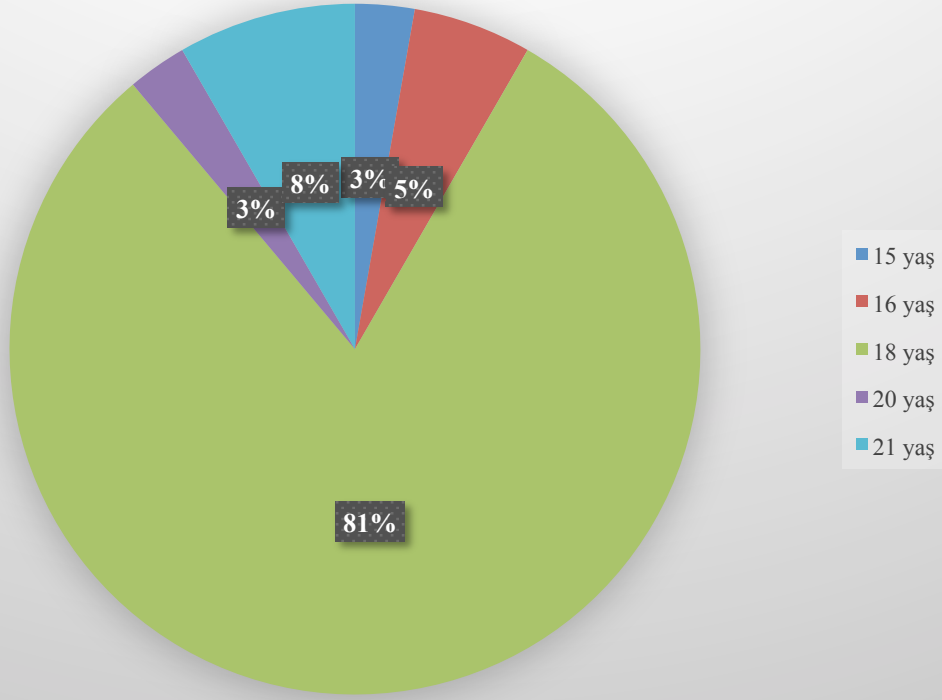
KITALARA GÖRE YASAL EVLİLİK YAŞLARI

Afrika Kıtası		48 ülke	
13 yaş	1		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı: 17
16 yaş	1		
18 yaş	29		
19 yaş	1		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 29
20 yaş	2		
21 yaş	13		
23 yaş	1		

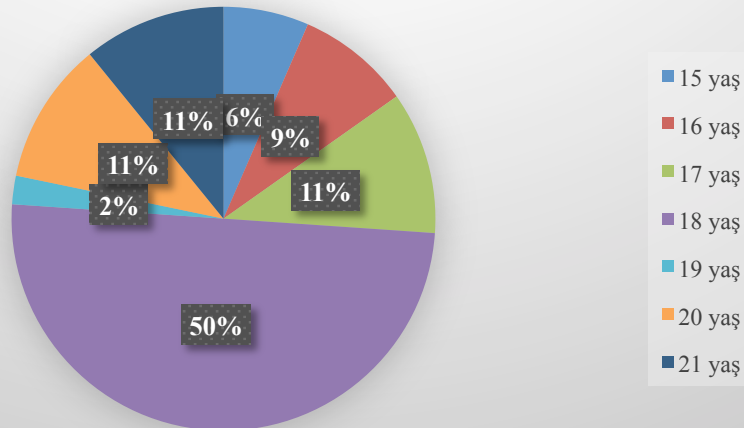
Amerika Kıtaları		36 Ülke	
15 yaş	1		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı: 27
16 yaş	2		
18 yaş	29		
20 yaş	1		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 7
21 yaş	3		

Amerika Kıtaları Yasal Evlilik Yaşı

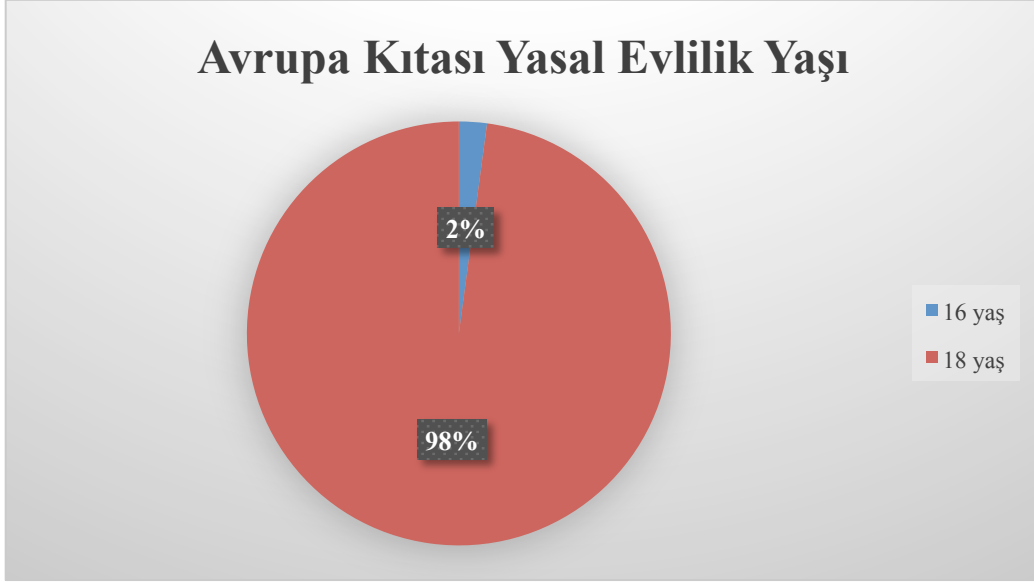

Asya Kıtası	46 ülke		
15 yaş	3	Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı: 21	Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 13
16 yaş	4		
17 yaş	5		
18 yaş	23		
19 yaş	1		
20 yaş	5		
21 yaş	5		

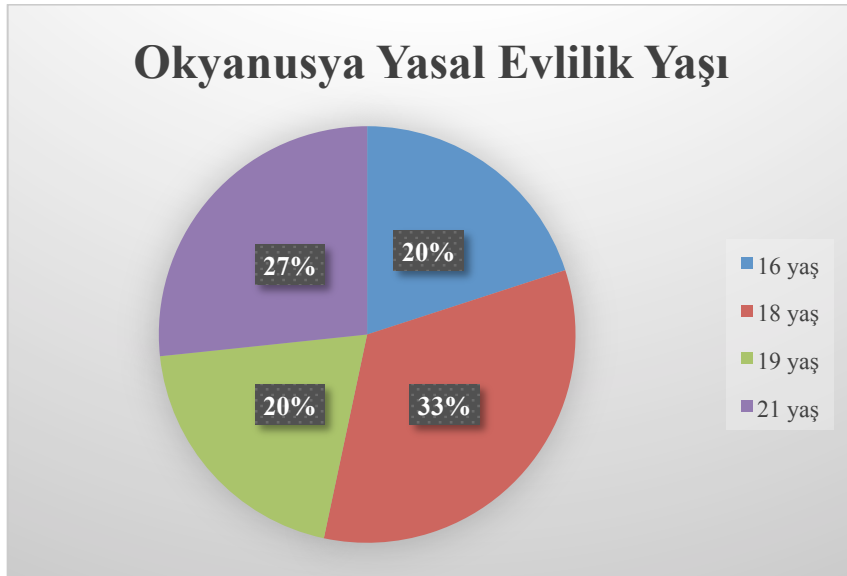
Asya Kıtası Yasal Evlilik Yaşı

Avrupa Kıtası	47 ülke		
16 yaş	1		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı: 29
18 yaş	46		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 17

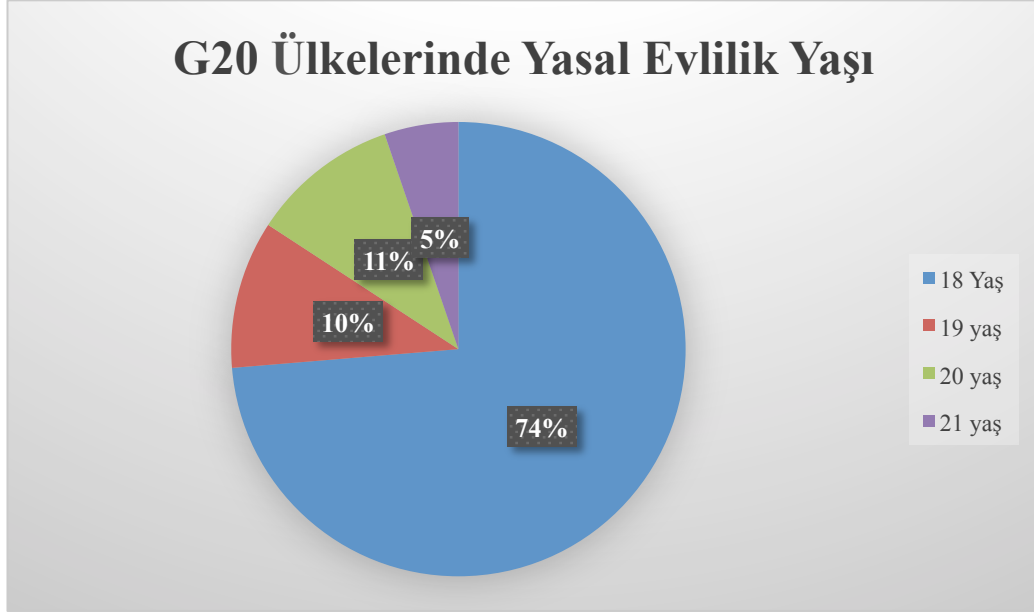

Okyanusya	15 ülke		
16 yaş	3		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı: 9
18 yaş	5		
19 yaş	3		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 3
21 yaş	1		

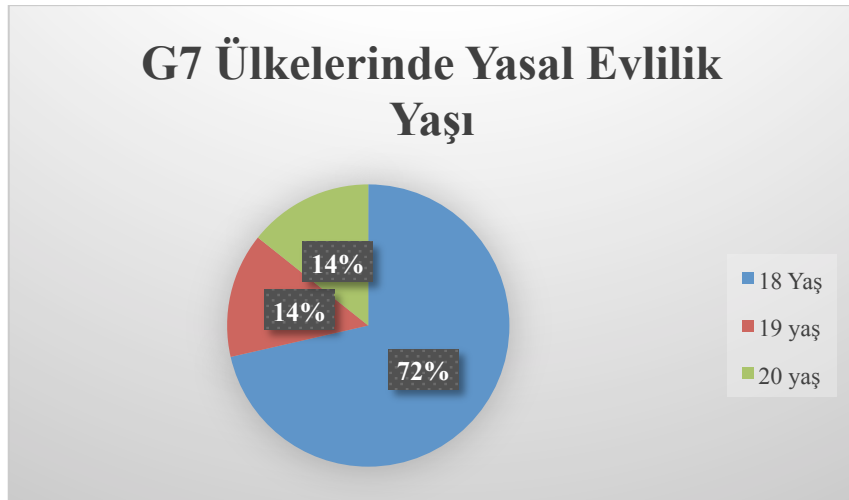

BÖLGE VE BİRLİKLERE GÖRE EVLİLİK YAŞLARI

G20 Ülkeleri	20 ülke		
18 Yaş	14		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı (çoğu 16 yaş; 1 ülke 15 yaş ve 1 ülke 14 yaş): 13
19 yaş	2		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 6
20 yaş	2		
21 yaş	1		

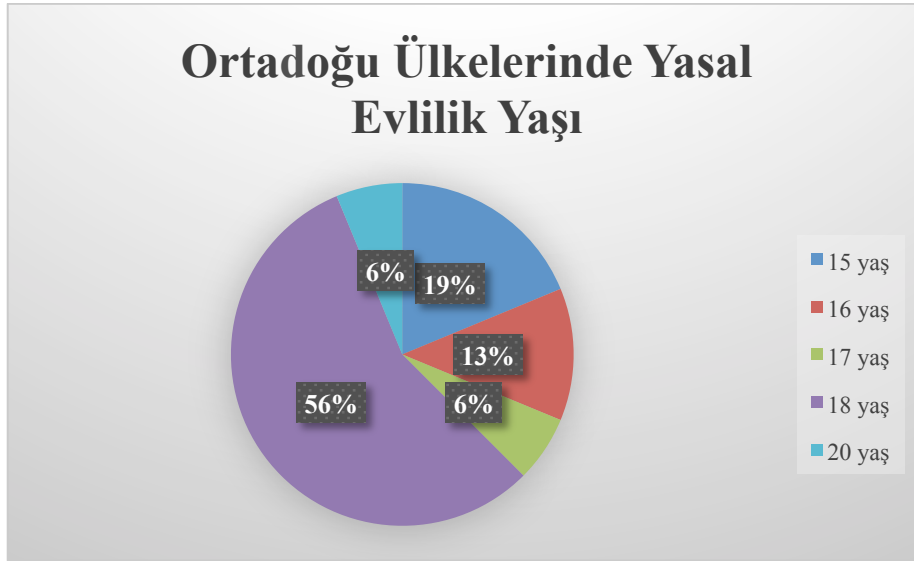

G7 Ülkeleri	7 ülke		
18 Yaş	5		Ebeveyn veya Mahkeme İzniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı (16 yaş): 6
19 yaş	1		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 1
20 yaş	1		

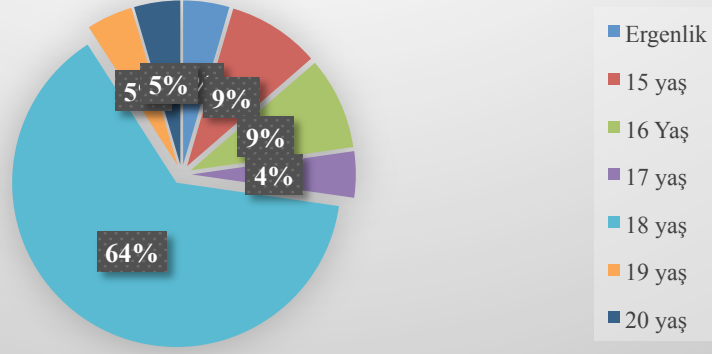
Avrupa Birliği Üyeleri	27 ülke		
18 yaş	27		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı (15 ülke 16 yaş; 2 ülke 15 yaş): 17
			Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı:10

Ortadoğu Ülkeleri	16 ülke		
15 yaş	3		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı (2 ülke 16 yaş; 1 ülke 15 yaş; 1 ülke 9 yaş; 8 ülkede asgari yaş bile belirlenmemiş): 12
16 yaş	2		
17 yaş	1		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 4
18 yaş	9		
20 yaş	1		

Arap Birliği Ülkeleri	22 ülke		
Ergenlik	1		Ebeveyn veya mahkeme izniyle 18 yaş altı evlenmeye izin veren ülke sayısı (2 ülke 16 yaş; 1 ülke 15 yaş; 1 ülke 10 yaş; 1 ülke 9 yaş; 7 ülkede asgari yaş bile belirlenmemiş): 12
15 yaş	2		
16 Yaş	2		Hiçbir şekilde 18 yaş altında evlenmeye izin vermeyen ülke sayısı: 9
17 yaş	1		
18 yaş	14		
19 yaş	1		
20 yaş	1		

Arap Birliği Ülkelerinde Yasal Evlilik Yaşı

ÜLKELERE GÖRE DÜNYADAKİ YASAL EVLİLİK YAŞLARI

AFRİKA

Ülke	Ebeveyn veya Mahkeme İzni Gerekmeden		Ebeveyn İzniyle		Mahkeme İzniyle	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Angola	18		16	15	-	
Benin	18				Yok	
Botsvana	21		18		-	
Burkina Faso	20		20	17	18	15
Burundi	21			18	-	
Cezayir	19				Yok	
Cibuti	18				Yok	
Çad	21		18		-	
Ekvator Ginesi	23		14	12	-	
Eritre	18					
Etiyopya	18					
Fas	18				Yok	
Fildişi Sahili	21		20	18	-	
Gabon	21		18	15	-	
Gine-Bissau	18					
Gine-Conakry	21		18		-	
Güney Afrika	18			15	Yok	
Güney Sudan	18					
Kamerun	21		18	15	-	
Kenya	18					
Kongo Cumhuriyeti	21	18	21	18	Yok	
Kongo Demokratik	18					

Cumhuriyeti						
Lesoto	21		18	16	-	
Liberya	21	18	18	16	-	
Libya	20				Yok	
Madagaskar	18					
Mali	18	16	18	16	15	
Mısır	18					
Moritanya	18				Yok	
Morityus	18		16		-	
Mozambik	18		18		-	
Namibya	21		18		Yok	
Nijer	21		18	15	-	
Nijerya	18					
Orta Afrika Cumhuriyeti	22	18	22	18	13	
Ruanda	21					
São Tomé ve Príncipe	18		16	14	-	
Senegal	18			16	-	
Sierra Leone	18					
Somali	18			16	-	
Sudan	Ergenlikte				10	
Svaziland	21		18	16	-	
Tanzanya	18			15	14	
Togo	18				16	
Tunus	18					
Uganda	18					
Zambiya	21		16		-	
Zimbabve	18					
AMERİKA KITALARI						
Ülke	Ebeveyn veya Mahkeme İzni Gerekmeden		Ebeveyn İzniyle		Mahkeme İzniyle	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Amerika Birleşik Devletleri	Birçok eyalette 18 yaş		Değişiklik gösteriyor			
	19 - Nebraska					
	21 - Mississippi					
Antigua Barbuda ve	18		15		-	
Arjantin	18		16		Yok	
Bahamalar	18		15		Yok	
Barbados	18		16		-	
Belize	18		16		-	
Bolivya	18		16			
Brezilya	18		16			

Dominika	18		16		-	
Dominik Cumhuriyeti	18		16		-	
Ekvador	18					
El Salvador	18					
Grenada	21		16		-	
Guatemala	18				16	
Guyana	18		16		-	
Haiti	18			15		-
Honduras	18					
Jamaika	18		16		-	
Kanada	18/19		16			
Kolombiya	18		14		-	
Kosta Rika	18					
Küba	18	16		14		-
Meksika	18		16	14		-
Nikaragua	18		16			-
Panama	18					
Paraguay	20		16		-	
Peru	18		16			-
Porto Riko	21		18			Yok
Saint Kitts ve Nevis	16					
Saint Lucia	18		16			-
Saint Vincent ve Grenadinler	16	15	16	15		-
Surinam	21		17	15		-
Şili	18		16			-
Trinidad ve Tobago	18					
Uruguay	18		14	12		-
Venezuela	18		16			
ASYA						
Ülke	Ebeveyn veya Mahkeme İzni Gerekmeden		Ebeveyn İzniyle		Mahkeme İzniyle	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Afganistan	18	16	18	15	18	15
Bangladeş	21	18	Yok			
Birleşik Arap Emirlikleri	18				Yok	
Butan	18					
Brunei	18		14			
Çin	22	20	22	20		-
Doğu Timor	17		16			-
Endonezya	21		19		Yok	
Filipinler	21		18			-

Filistin	18			Yok	
Güney Kore	19		18		–
Hindistan	21	18			21 18
Hong Kong	21		16		–
Irak	18			15	
İran	18	15	15	13	15 13
İsrail	18			16	
Japonya	20		18	16	–
Kamboçya	18				
Katar	18	16	Yok		
Kazakistan	18	17	16		–
Kırgızistan	18			17	
Kuveyt	17	15	–		
Kuzey Kore	18	17	18	17	–
Laos	18		15		–
Lübnan	18	17	17	15	15 9
Macau	18		16		
Maldivler	18		16		
Malezya	21		18		16
Moğolistan	18				
Myanmar	18			18	18 –
Nepal	20		18		–
Oman	18				
Özbekistan	18	17	18	17	–
Pakistan	18	Pek çok şehirde 16 yaş	18	16/18	–
		Pencap ve Sindh şehirleridahi bazı illerde 18 yaş			
Rusya	18			16	
Singapur	21		18		Yok
Sri Lanka	18				
Suriye	18				
Suudi Arabistan	18				
Tacikistan	18		17		–
Tayland	20		17		–
Tayvan	20			18 16	
Türkmenistan	16				
Ürdün	18		16	18	16 –
Vietnam	20	18	20	18	16
Yemen	15		Belirlenmemiş		

AVRUPA						
Ülke	Ebeveyn veya Mahkeme İzni Gerekmeden		Ebeveyn İzniyle		Mahkeme İzniyle	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Almanya	18					
Andorra	16				14	
Arnavutluk	18					
Avusturya	18		16		-	
Azerbaycan	18				17	
Belçika	18				Yok	
Beyaz Rusya	18					
Birleşik Krallık	Pek çok yargı hükmünde 18 yaş		16			
	İskoçya'da 16 yaş (Reşitlik yaşı 16)					
Bosna Hersek	18				16	
Bulgaristan	18				16	
Cebelitarık	18					
Çek Cumhuriyeti	18				16	
Danimarka	18					
Ermenistan	18		17		16	
Estonya	18				15	
Finlandiya	18					
Fransa	18				16	
Gürcistan	18					
Hırvatistan	18				16	
Hollanda	18					
İrlanda	18					
İspanya	18				16	
İsveç	18					
İsviçre	18					
İtalya	18				16	
İzlanda	18				Yok	
Karadağ	18				16	
Kıbrıs	18		16			
Kuzey Makedonya	18				16	
Letonya	18		16			
Lihtenştayn	18				Yok	
Litvanya	18				15	Yok
Lüksemburg	18				Yok	
Macaristan	18				16	
Malta	18		16			
Moldova	18				16	
Norveç	18				16	
Polonya	18					16
Portekiz	18		16			

Romanya	18			16		
San Marino	18			16		
Sırbistan	18			16		
Slovakya	18			16		
Slovenya	18			Yok		
Türkiye	18		17	16		
Ukrayna	18			16		
Yunanistan	18			Yok		
OKYANUSYA						
Ülke	Ebeveyn veya Mahkeme İzni Gerekmeden		Ebeveyn İzniyle		Mahkeme İzniyle	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Avustralya	18				16	
Fiji	18		16		-	
Kiribati	21		18		-	
Mikronezya	18	16	18	16	-	
Nauru	18	16	18	16	-	
Niue	21	19	18	15	-	
Palau	18	16	18	16	-	
Papua Yeni Gine	21					
Samoa	21	19	18	16	-	
Solomon Adaları	18		15		-	
Tokelau	21	19	18	16	-	
Tonga	18			16	-	
Tuvalu	21		16		-	
Vanuatu	21		18		-	
Yeni Zelanda	18				16	

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Marriageable_age#By_country
Erişim tarihi: 21.06.2020

EK 2: AF TEKLİFİNİN AYKIRI OLDUĞU ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi

1989 yılında kabul edilen ve 1990'da yürürlüğe giren BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ile, devletin çocuklar konusundaki yükümlülükleri ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup öncelikle; “On sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır” açık hükmü getirilmiştir. Bu nedenle tüm dünyada yaş konusundaki düzenlemelerde 0–18 yaş arasındaki her insanın çocuk olduğu kabul edilmektedir. “Çocuğun üstün yararı” maddesi (md 3) çocuklarla ilgili tüm konularda temel bir tanımlama, öncelikle gözetilecek bir ilke ve hareket noktasıdır.

BM Sözleşmesi, md. 19 ve 39'da cinsel istismarı; md. 34'te çocukların maruz bırakılacağı her türlü cinsel sömürüye karşı korunma haklarını düzenlemektedir. <https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme>

19. madde devletin “çocuğun ana-babasının ya da ... bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suiistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, ırza geçme dâhil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alacağı”nı belirtmektedir.

39. madde ise, devletlere, sözleşmedeki şiddet biçimlerine maruz bırakılan “... bir çocuğun, bedensel ve ruhsal bakımdan sağlığına yeniden kavuşması ve yeniden toplumla bütünleşebilmesini temin için uygun olan tüm önlemleri alma” görevi vermektedir. Maddeye göre, “Bu tür sağlığa kavuşturma ve toplumla bütünleştirme, çocuğun sağlığını, özgüvenini ve saygınlığını geliştirici bir ortamda gerçekleştirilir.” Ne yazık ki Türkiye aile içi cinsel istismarın önlenmesi konusunda 19 ve 39. maddelerde belirtilen önlemleri almadığı ve gerekli politikalar ile etkin mekanizmaları oluşturmadığı gibi aileler eliyle çocukların erken yaşta evlendirilmelerini önleyici, bu suçu işleyenleri de caydırıcı cezalara çarptıran politikalar da izlememektedir.

BM Sözleşmesi'nin çocuğun cinsel sömürsünü yasaklayan 34. maddesi “Çocuğun yasadışı bir cinsel faaliyete girişmek üzere kandırılması veya zorlanması” da yasaklamaktadır.

Bilindiği gibi, cinsel istismar genellikle cinsel saldırı, yakın akrabalar arası cinsel istismar ya da tecavüz gibi çocuklara karşı işlenen cinsel şiddet olarak yorumlanmaktadır. Herhangi bir maddi bedel olmaksızın gerçekleştirilebilir. Oysa cinsel sömürünün ticari bir yanı ve maddi bir karşılığı vardır. Ülkemizde adına “başlık parası” denmese de çocuk evlendirmelerinde kız çocuğun ailesine maddi bir ödeme yapılması, başka bir ifadeyle çocuğun satılması/satın alınması uygulaması vardır ve bu uygulama evlilik adı altında kız çocuklarına karşı işlenen bir suç ve ayrımcılıktır. Bu nedenle Türkiye'deki çocuk yaşta evlendirme, istismarcı ile evlendirme gibi uygulamalar, çocuk istismarının yanı sıra çocuk cinsel sömürsü niteliği de taşımaktadır ve yasal mevzuat bu çerçevede tekrar gözden geçirilmelidir.

Çocukların Cinsel Sömürüye ve Cinsel İstismarlara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi)

Türkiye'nin de tarafı olduğu ve 01.04.2012'de yürürlüğe giren Lanzarote Sözleşmesi, daha önce hazırlanan çocuklarla ilgili uluslararası mevzuata ve kararlara atıf yaparak çocukların her türlü cinsel suistimali ve cinsel istismarıyla mücadelenin önleyici, koruyucu ve ceza hukukuna ilişkin yanları üzerinde odaklanan kapsamlı bir uluslararası sözleşmedir ve özel bir izleme mekanizması vardır. Lanzarote Sözleşmesi'nin 1. ve 18-23 maddelerinde çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarının önlenmesi konusunda net yükümlülükler getirmektedir. (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110910-4.htm>)

Sözleşmenin "Tanımlar" başlıklı 3/a maddesinde belirtildiği gibi, "çocuk" kavramı 18 yaşından küçük herhangi bir birey anlamına gelmektedir. Sözleşmenin 18-24. maddeleri arasında sözleşme kapsamında suç olarak düzenlenen fiiller sıralanmıştır. Madde 18, cinsel istismarı "cinsel faaliyet için yasal yaşa ulaşmamış bir çocukla cinsel faaliyetlerde bulunmak; cinsel faaliyet sırasında baskı, zorlama, tehdit kullanılması veya aile içi de dahil olmak üzere, tanınmış bir güven, otorite veya nüfuzun suiistimal edilmesi veya çocuğun, zihinsel veya fiziksel bir engeli veya bağımlı durumda olması nedeniyle, özellikle zayıf durumunun suiistimal edilmesi" olarak tanımlamaktadır. Diğer maddelerde çocuk fuhşuna ve pornografisine ilişkin suçlar, çocukların kötü yola sevk edilmesi, çocuklara cinsel amaçlarla belirli faaliyetlere katılmalarının teklif edilmesi suçları düzenlenmektedir.

Lanzarote Sözleşmesi 18/2. fıkrasında çocukla hangi yaşın altında cinsel faaliyetlere girilemeyeceğine ilişkin kararı ülkelere bırakmıştır. Türk Ceza Kanunu açısından "cinsel faaliyet için yasal yaş" 103. maddede düzenlenen 15 yaştır; yani 15 yaş bitirilip 16 yaştan gün alınması gerekmektedir. Sözleşmeye taraf devletlerin düzenlemelerinde cinsel faaliyet için yasal yaş farklılıklar göstermekle birlikte, genellikle 14-15-16 yaşlar periyodundadır. Türkiye'de tartışmaya açılan 9-12 yaş ya da 10.04.2020 tarihini taşıyan cinsel istismarcıya af teklifi taslağı tartışmasındaki gibi 13 yaşını cinsel ilişkiye rıza yaşı olarak kabul eden ülke neredeyse hiç yoktur.

Öte yandan, 10.04.2020 tarihini taşıyan cinsel istismarcıya af teklifi taslağında olduğu gibi 13 yaşında bir çocukla cinsel ilişkiye girilip; bunun önce dinsel nikah, sonra gerekli yaş ikmal edildikten sonra resmi nikah (evlilik) yoluyla cinsel ilişkiye rıza yaşının 13'e indirilmesi kabul edilemez. Günümüzde, Sözleşmeye taraf ülkelerin çoğunda evlilik yaşı 18'dir. Türkiye gibi, kimi ülkelerde ebeveyn rızası ile 17 ve mahkeme kararı varsa 16 yaş düzenlemesi olmakla birlikte, tüm dünyada genel eğilim 18 yaş altı evlilikleri "çocuk yaşta evlilik" olarak nitelendirerek yasaklama yönündedir.

Sözleşme'nin 18/2. fıkrası çocukların hangi yaştan sonra cinsel faaliyetlere girişebileceğine ve 18/3 fıkrası hangi yaştaki çocuklar arasındaki, karşılıklı rızaya bağlı cinsel faaliyetlerinin cinsel istismar kavramının dışında kalacağı konusundaki esnek düzenlemeleri, doğrudan doğruya çocukların kendi aralarındaki cinsel faaliyetleri, cinselliği keşfetme, deneyimleme hakları ile ilgilidir. Hiçbir biçimde 10.04.2020 tarihini taşıyan cinsel istismarcıya af teklifi taslağındaki gibi çocuktan 15 yaş büyük yetişkinlerin çocuklar üzerindeki cinsel eylemlerini içermemektedir. Aynı şekilde, akran çocuklar arası cinsel faaliyetlerin evlilik ile sonuçlanması zorunluluğu getirilmesi için bir bahane olarak kullanılmamalıdır.

Dini nikah olsun olmasın, çocuk yaşta evlendirme, çocuk cinsel istismarı ve maddi bir bedel karşılığı yapıldı ise bu da çocuk cinsel sömürüsü anlamına gelir. Lanzarote sözleşmesinin 24. maddesi gereğince bu suça yardım ve yataklık edenler ya da suça teşebbüs edenler, 27. maddede belirtildiği gibi, suçun ciddiyeti göz önüne alınarak, etkili, orantılı ve özgürlüklerin kısıtlanmasını içeren cezaları da kapsayacak caydırıcı yaptırımlarla cezalandırılmalıdır. Türk Ceza Kanunu'nda bu yönde etkili hükümler olmakla birlikte bu hükümler kağıt üzerinde bırakılmakta, sadece istismarcı cezalandırılmakta ve bu eksik uygulama cinsel istismarın önlenmesine hizmet etmemektedir. 10.04.2020 tarihini taşıyan cinsel istismarcıya af teklifi taslağında yer alan suça azmettiren, iştirak eden, yardım ve yataklık edenlere ilişkin kamu davalarının ve cezaların düşmesi hükmü, Lanzarote Sözleşmesi'nin 24 ve 27. maddelerine de açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Çocuk yaşta evlendirmeleri ve çocuk istismarını önlemesi gereken ama bunu yapmayan; aksine teşvik eden, kolaylaştıran ya da göz yuman tüm sorumlular cezalandırılmalı, kamu görevlileri ise görevlerinden alınmalıdır. Evlenme ehliyeti olmayan çocuklara dini nikah kıyan din görevlileri, evlatlarını çocuk yaşta evlendiren aileler ve ihbar yükümlülüğünü yerine getirmeyerek buna göz yuman kişiler ve resmi otoriteler ise özellikle cezalandırılmalıdır.

Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Sonlandırılması Sözleşmesi'nde (CEDAW)

CEDAW 16. madde 2. fıkra: 'Çocuğun erken yaşta nişanlanması veya evlenmesi hiçbir şekilde yasal sayılmayacak ve evlenme asgari yaşının belirlenmesi ve evlenmelerin resmi sicile kaydının mecburi olması için yasama dahil gerekli tüm önlemler alınacaktır' diyerek net olarak çocuk yaşta evlilikleri yasadışı saymaktadır.

https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/belge/uluslararasi_belgeler/ayrimcilik/CEDAW/CEDAW_Sozlesmesi_ve_Ihtiyari_Protokolu.pdf

Türkiye, Sözleşme'nin bu hükmünü yıllardır ihlal etmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin resmi nikah olmaksızın dini nikah kıyılmasını yasaklayan TCK'nın 230. maddesinin 5 ve 6 numaralı fıkralarını iptal etmesi ile bu konudaki tek fren maddesi de ortadan kaldırılmıştır. TCK 103 kapsamında cinsel istismarcıya af getirilmesini öngören girişimler, sonuç itibarıyla aslında bir suç olan 12-13 yaşındaki çocuklara dini nikah kıyılması girişimlerini de af kapsamına almaktadır. Geçmişe yönelik bu af ile bu eylemler meşrulaştırılacak ve teşvik edilmiş olacaktır.

Türkiye'de gelenek, görenek adı altında uygulanan başlık parası vb. uygulamalar CEDAW 6. maddede düzenlenen "herhangi bir biçimde kadın satışının yasaklanmasına" ilişkin maddenin de ihlali anlamını taşımaktadır.

Öte yandan TCK 103 kapsamında çıkartılacak af, sadece kız çocukları ile evlilik konusuna ilişkin olduğundan BM Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi anlamında kız çocuklarına yönelik açık bir ayrımcılıktır. Bu durumda, Türkiye'de hemcins evlilik yasal olarak mümkün olmadığına göre, erkek çocuğunun cinsel istismarı suç olarak kalmakta; kız çocuğununki ise evlilik yoluyla af edilerek suç olmaktan çıkarılmaktadır. Çocuk yaşta evlendirme uygulaması, CEDAW 16. madde ile Taraf Devletlere kadınlara karşı evlilik ve aile ilişkileri konusunda ayrımcılığı önlemek için gerekli bütün önlemleri almak ve özellikle kadın-erkek eşitliği ilkesine dayanarak kadınlara aşağıdaki hakları sağlamak görevini vermektedir:

- Evlenmede erkeklerle eşit hak;
- Özgür olarak eş seçme ve serbest ve tam rıza ile evlenme hakkı;
- Evlilik süresince ve evliliğin son bulmasında ayrı hak ve sorumluluklar;

- Medeni durumlarına bakılmaksızın, çocuklarla ilgili konularda ana ve babanın eşit hak ve sorumluluklarını tanıma, ancak her durumda çocukların çıkarlarını en ön planda gözetme;
- Çocuk sayısına ve çocukların ne zaman dünyaya geleceklerine serbestçe ve sorumlulukla karar vermede ve bu hakları kullanabilmeleri için bilgi, eğitim ve diğer vasıtalarla yararlanmada eşit haklar;
- Her durumda çocukların çıkarı en üst düzeyde tutularak ulusal yasalarda mevcut veli, vasi, kayyum olma ve evlat edinme veya benzeri müesseselerde eşit hak ve sorumluluklar;
- Aile adı, meslek ve iş seçimi dahil her iki eş (kadın-erkek) için, eşit kişisel haklar;
- Ücret karşılığı olmaksızın veya bir bedel mukabilinde malın mülkiyeti, kazanımı, işletmesi, idaresi, yararlanılması ve elden çıkarılmasında her iki eş de eşit haklar.

Çocuk yaşta evlendirme ve üstelik istismar faili/tecavüzcü ile evlendirme durumlarında (hele ki taraflar arasında 15 yaş gibi büyük farklar olduğu durumlarda) kız çocuklarının evlilik ve aile yaşamı konusunda md. 16 itibarıyla erkeklerle eşit haklara sahip olma ilkesi de büyük oranda çiğnenmiş olacaktır. Çocuk yaşta evlendirme ve cinsel istismarda evlilik yoluyla af/cezasızlık girişimi gelenek, görenek, yerel örf ve adetler, dini inançlar, kültürel kodlarla açıklanmaya çalışılması da Sözleşmenin 5. maddesine açıkça aykırıdır.

CEDAW md 5: Önyargıların ve geleneklerin tasfiye edilmesi başlığı ile Taraf Devletlere “ a) Her iki cinsten birinin aşağı veya üstün olduğu veya erkekler ile kadınların basma kalıp rollere sahip oldukları düşüncesine dayanan bütün önyargılar ve gelenekler ile her türlü uygulamayı tasfiye etmek amacıyla erkeklerin ve kadınların sosyal ve kültürel davranış tarzlarını değiştirmek” konusunda gerekli tedbirleri almak görevini vermektedir. Öte yandan BM CEDAW Komitesi, Kadınlara Yönelik Şiddet konulu 1992 tarihli 19 No’lu Genel Tavsiyesini güncelleyen 14 Temmuz 2017 tarihli “Kadınlara Yönelik Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet” konulu 35 No’lu Genel Tavsiye ile kadınlara yönelik şiddeti bazı durumlarda işkence olarak kabul etmiştir. Çocuk yaşta evlendirme, çocukları (dini ya da resmi nikah ile) istismarcı ile “evlilik” adı altında sistematik bir istismara maruz bırakmak, çocuğu sağlık ve eğitim hakkı başta olmak üzere birçok temel hakkından sistematik olarak yoksun bırakmak demektir. Bu anlamda, işkence ve TCK madde 96 itibarıyla eziyet suçunu da oluşturmaktadır.

Birleşmiş Milletler Evliliğe Rıza, Evlilik Yaşı ve Evliliklerin Kaydedilmesine Dair Sözleşme

1962 tarihli bu Birleşmiş Milletler Sözleşmesi 1964 yılında yürürlüğe girmiştir. http://www.ceidizleme.org/ekutuphaneresim/dosya/436_1.pdf

Sözleşme md. 1, “Hiçbir evlilik, her iki tarafın da tam ve özgür rızası olmadan resmen akdedilemeyecektir; bu rıza, yasayla öngörüldüğü şekilde, gereken biçimde duyurulduktan sonra ve nikâh kıymaya yetkili merci ve şahitlerin huzurunda taraflarca dile getirilmelidir” hükmüne yer vermektedir. Çocuk yaşta evlendirmelerde çocuğun rızasından söz edilemeyeceği için yaptırılacak evlilikler resmen geçerli olmayacaktır.

Madde 2, devletlere asgari bir evlilik yaşı belirleme görevi vermekte ve (yargı gibi) yetkili mercilerin ciddi gerekçelere dayanarak, müstakbel çiftlere yaş konusunda bir muafiyet tanıdığı durumlar haricinde bu yaşın altındaki hiç kimse tarafından resmi bir evlilik akdi gerçekleştirilemeyeceğini düzenlemektedir. Maddede açıkça görüleceği gibi bir ülkede

resmi/dini/örfi kaynaklı farklı farklı evlilik yaşları olamaz. Devlet tek bir evlilik yaşı belirlemeli ve bu yaşa uygun evlilikler yapılmasını sağlamalıdır.

Sözleşme md. 3 evliliğe rıza ve evlenme yaşı ile ilgili uygulamaların denetlenebilmesi için tüm evliliklerin yetkili merci tarafından uygun bir resmi sicile kaydedilmesi zorunluluğunu getirmektedir.

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)

2014'te yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddetin tüm türlerini içeren ve çocuk yaşta evlilikleri ve zorla evlendirmeyi toplumsal cinsiyet temelli şiddet kabul eden bir sözleşmedir. (<https://rm.coe.int/1680462545>)

Sözleşme giriş bölümünde, kadınların ve genç kızların aile içi şiddet, cinsel taciz, ırza geçme, zorla evlendirme, sözde “namus” adına işlenen suçlara işaret ederek bunların kadınların ve genç kızların insan haklarının ciddi bir biçimde ihlalini oluşturduğunu ve kadınlarla erkekler arasında eşitliğin sağlanmasının önünde büyük bir engel olduğunu belirtmektedir.

Sözleşmenin Tanımlar başlıklı 3/f maddesinde belirtildiği gibi, İstanbul Sözleşmesi kapsamında “kadın” terimi 18 yaşından küçük kızları kapsayacaktır. İstanbul Sözleşmesi, “Zorla yapılan evlilikler” başlıklı 37. maddesinde “Taraflar bir yetişkini veya çocuğu kasten evliliğe zorlamanın cezalandırılmasını temin etmek üzere gerekli yasal veya diğer tedbirleri alacaklardır” diyerek taraf devletlere bunları engelleme, çocuk haklarını koruma yükümlülüğü getirmektedir.

Sözleşmenin “Zorla evlendirmelerin doğuracağı hukuki sonuçlar” başlıklı 32. maddesinde “Taraflar mağdura gereksiz bir parasal veya idari yük getirmeksizin, zorla gerçekleştirilen evliliklerin geçersiz ve hükümsüz kılınabilmesini veya sona erdirilmesini temin edecek yasal veya diğer tedbirleri alacaklardır” demektedir. Sözleşmenin 37. ve 32. maddeleri, taraf devletlerin zorla evlendirmeleri önlemek için gerekli tedbirleri almasını zorunlu kılarken, bunları teşvik edecek afların çıkarılması sözleşmenin açık bir ihlali anlamına gelecektir.

İstanbul Sözleşmesi, kadınlara ve kız çocuklarına karşı şiddet eylemlerinin önlenmesi için devletlerin genel yükümlülüklerini düzenleyen 12/1 maddesinde devletleri, “kadınların daha aşağı düzeyde olduğu düşüncesine veya kadınların ve erkeklerin toplumsal olarak klişeleşmiş rollerine dayalı ön yargıların, törelerin, geleneklerin ve diğer uygulamaların kökünün kazınması amacıyla kadınların ve erkeklerin sosyal ve kültürel davranış kalıplarının değiştirilmesine yardımcı olacak tedbirleri almakla” yükümlü kılmaktadır. 12. maddenin 5. fıkrası devletleri “kültür, töre, din, gelenek veya sözde ‘namus’ gibi kavramların bu Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet eylemine gerekçe olarak kullanılmamasını sağlamak” ile görevlendirmektedir.

Dolayısıyla “geleneklerimizde bu var; erken yaşta evlilik bir toplum gerçeği, olmuş bir kere, aileler mağdur” vb. söylemlerle gelenekler gerekçe gösterilerek hazırlanacak bir tasarı ülkedeki tüm yasal mevzuatı olduğu gibi sözleşmeyi; amaç maddelerini ve 37. maddeyi açıkça ihlal edecektir.

İstanbul Sözleşmesi'nin en önemli özelliklerinden biri, “toplumsal cinsiyet” kavramının tanımını yapan ilk uluslararası belge olmasıdır. Metinde yaygın toplumsal cinsiyet anlayışının kadına yönelik ve ev içi şiddette başat rol oynadığı açıkça dile getirilmektedir. Bu bağlamda “toplumsal cinsiyete dayalı şiddet” ayrıca tanımlanırken kadın ve erkek için toplum tarafından biçilen rollerin

şiddeti doğurduğu da net bir şekilde ifade edilerek kadınlar ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılık da doğrudan yasaklanmaktadır.

Diğer Sözleşmeler ve Protokoller

Çocukların haklarını korumak üzere kabul edilmiş birçok başka uluslararası sözleşme ve protokol bulunmaktadır. 1966 tarihinde kabul edilen ve Türkiye'nin 2003'de onayladığı Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, çocukların şiddetten ve sömürünün her türünden korunmasını öngörmektedir. Çocukların haklarını düzenleyen 24. maddesine göre, ailenin, toplumun ve devletin bir üyesi olan çocukların içinde yaşadığı toplum ve devlet tarafından bir küçük olarak statüsünün gereklerine uygun olarak korunması kabul edilmiştir.

2003'de yürürlüğe giren Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek, İnsan Ticaretinin, özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Engellenmesine ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol'de on sekiz yaşının altındaki herkes çocuk kabul edilmiştir (Madde 3/d).

2002 Ocak'ta yürürlüğe giren Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol'de hangi yoldan olursa olsun çocuğun cinsel istismarının protokolü kabul eden devletlerin ceza yasalarına tam anlamıyla girdiğinin garanti edilmesi öngörülmektedir. Protokol Türkiye tarafından 8 Eylül 2000 tarihinde kabul edilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) de, cinsel istismar vakalarını Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3 ve 8. maddeleri kapsamında incelemektedir. AİHM'ne yapılan şikâyetler genellikle devletlerin çocukları istismardan koruyacak önlemler almalarındaki başarısızlıkla ilgili olmuştur. Madde 3 kapsamında AİHM devletlerin cinsel istismar iddialarına ilişkin olarak etkili araştırma yapıp yapmadıklarını da incelemiştir. Çocuk istismarıyla ilgili olup madde 8 kapsamında ileri sürülen iddialar bu tür fiillerin, mağdurun fiziksel dokunulmazlığı ve aile yaşamına saygı hakkı üzerindeki etkisiyle ilgilidir.

AF TEKLİFİNİN AYKIRI OLDUĞU ULUSAL YASAL MEVZUAT

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

Cinsel istismar ve çocuk yaşta evlendirmeye getirilmek istenen af tasarısı taslağı, devletin eşitlik yükümlülüğü ile sosyal haklar ve çocukların korunması yükümlülüklerinin ihlali anlamında Anayasa'ya aykırı olup; Anayasa'nın 10. 41 ve 42. maddelerinin ihlalidir. Anayasa'nın Eşitlik maddesine (10. madde) pozitif ayrımcılık/olumlu önlemlere ilişkin ekin yapılmasıyla hedeflenen kuşkusuz ki kadın erkek eşitliğinin sağlanmasıdır. Ayrıca md. 41 ailede eşitlik ilkesi getirmekte, çocukların üstün yararının altını çizmekte ve "her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır" diyerek devleti bu konuda görevlendirmektedir. Aynı şekilde md 42'de eğitim hakkından yoksun bırakılmama hakkı ve kız ve erkek çocukların zorunlu eğitimini düzenleyen madde gereği de çocuk yaşta evlendirme ve cinsel istismar sonrası evliliklerin önünü açmaya dönük bir düzenleme yapılması devletin bu yükümlülüklerinin ihlalidir. Devletin, aksine bu yükümlülükleri yerine getirme, önündeki engelleri kaldırma, bu kapsamda bu eylemleri suç sayma ve cezalandırma düzenlemelerini güçlendirmesi gereklidir.

Kanun önünde eşitlik

Madde 10 –Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/1 md.) Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...) kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Ailenin korunması ve çocuk hakları

Madde 41 – Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/4 md.) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/4 md.) Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.

Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi

Madde 42 – Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (...)

İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

TÜRK CEZA KANUNU

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK), çocukların korunmasına ilişkin pek çok düzenleme getirmiştir. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir; TCK 6/1-c maddesi uyarınca 18 yaşını doldurmamış kişi çocuktur. TCK yaş küçüklüğünü, ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan bir neden olarak kabul etmiştir. TCK'nın 38/2 maddesinde, bir çocuğun suça azmettirilmesi, bir yetişkinin suça azmettirilmesine göre daha ağır ceza ile yaptırıma bağlanmıştır. TCK'nın 94/2-a maddesinde, işkence suçunun çocuğa karşı işlenmesi nitelikli hal olarak kabul edilmiştir. TCK'nın 96/2-a maddesinde, eziyet suçunun çocuğa karşı işlenmesi nitelikli hal olarak kabul edilmiştir. TCK'nın 97/1 maddesinde, yaşı nedeniyle kendisini idare edemeyecek durumda olan kişiyi (bu kapsamda yaşı küçük bir çocuğu) kendi haline terk etmek suç olarak tanımlanmıştır.

TCK'nın 98. maddesinde, yaşı nedeniyle kendini idare edemeyecek kişiye (bu kapsamda özellikle küçük yaştaki çocuklara) hal ve koşulların elverdiği ölçüde yardım etmeme veya bu durumu bildirmeme fiili suç olarak tanımlanmıştır. TCK'nın 10.3 maddesinde çocuğun cinsel istismarı, TCK'nın 104. maddesinde reşit olmayan çocuk ile cinsel ilişki fiili suç olarak düzenlenmiştir. TCK'nın 109/3-f maddesi uyarınca kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak suçunun çocuğa karşı işlenmesi, suçun nitelikli hallerinden birisidir. TCK'nın 226/1 maddesi uyarınca; bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri vermek veya bunların içeriğini göstermek, okumak, okutmak veya dinletmek suçtur. TCK'nın 227/1 maddesi uyarınca; çocuğun fuhuşa teşvik edilmesi, fuhuşun yolunun kolaylaştırılması, çocuğun fuhuş için tedarik edilmesi, barındırılması, çocuğun fuhuşuna aracılık edilmesi, fuhuş yaptırmak suçuna göre daha ağır ceza ile cezalandırılmıştır. TCK'nın 232. maddesinde aile bireylerine karşı kötü muamele, TCK'nın 233. maddesinde ise aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali filleri suç sayılmıştır.

TCK'nın 103. maddesiyle çocukların cinsel istismarı suçu düzenlenmiştir. Kanun koyucu, yetişkinlere karşı gerçekleştirilen fiiller açısından cinsel saldırı terimini kullanırken çocuklar için, cinsel istismar terimini kullanmıştır. Cinsel istismar, yetişkin bir kimsenin, çocuğu cinsel amaçları için kötüye kullanmasıdır. Cinsel suçun mağduru olan çocuk 15 yaşını doldurmamış ise, bu çocuğa yönelik olarak yapılan cinsel istismar fiilinin, failinin kaç yaşında olduğuna, bu fiilin cebir veya tehdit veya hile veya iradeyi etkileyen bir başka nedene dayalı olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine, failin mağdurun vücuduna organ veya sair bir cisim sokup sokmamasına bakılmaksızın fail için ceza öngörülmüştür. Mağdur 15 yaşından küçük olduğu halde, fail cebir veya tehdit kullanmış ise veya mağdurun vücuduna organ veya sair bir cisim sokmuş ise failin önceki duruma göre daha ağır şekilde cezalandırılması öngörülmüştür. Mağdur 15 yaşından büyük ve 18 yaşından küçük olmasına rağmen; fail, mağdurun vücuduna organ veya sair bir cismi onun rızası dahilinde sokmuş ise, fiil, artık "çocuğun cinsel istismarı" olarak nitelendirilmemekte, TCK'nın 104. maddesinde düzenlenen "reşit olmayanla cinsel ilişki" suçunu oluşturmaktadır.

Bu suçun takibi mağdur çocuğun şikayeti şartına bağlanmıştır. Cinsel istismar suçunun yakın akrabalar arasında ve mağdur üzerinde nüfuz sahibi kişiler tarafından işlenmesi halinde cezanın artırılması TCK'nın 103. maddenin 3. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu madde uyarınca; "cinsel istismarın üstsoy, ikinci veya üçüncü derecede kan hısmı, üvey baba, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, sağlık hizmeti veren veya koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle veya birden fazla kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmesi hâlinde" cezanın arttırılması kabul edilmiştir.

TCK MADDE 6. - (1) Ceza kanunlarının uygulanmasında;

b) Çocuk deyiminden; henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi, ANLAŞILIR.
<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html>

Çocukların cinsel istismarı

MADDE 103. - (1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismar deyiminden;

a) Onbeş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar,

Anlaşılır.

(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Cinsel istismarın üstsoy, ikinci veya üçüncü derecede kan hısmı, üvey baba, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, sağlık hizmeti veren veya koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehdit kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması hâlinde, onbeş yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

(7) Suçun mağdurun bitkisel hayata girmesine veya ölümüne neden olması durumunda, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Reşit olmayanla cinsel ilişki

MADDE 104. - (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Fail mağdurdan beş yaştan daha büyük ise, şikâyet koşulu aranmaksızın, cezası iki kat artırılır.

Hukuki açıdan TCK 103 kısaca “çocukları cinsel istismarını” düzenleyen madde olup; Maddenin ilk halinden bugüne AYM; 2015 yılında verdiği ilk iptal kararı ve 2016 yılında verdiği ikinci iptal kararı ile yaş farklarını dikkate alarak orantılılık ve ölçülülük tartışması yaparak cezalarda kademelendirme olmasına yol açmış ve TCK 103'teki 15 yaş sınırını da tartışmalı hale getirmiş oldu. Ayrıca kararda “fiilden sonra mağdurun yaşının ikmali ile fiili birlikteliğin resmi evliliğe dönüşmesi ihtimalini” gerekçeye yazarak, daha önce AYM tarafından iptal kararı verilen ve 2005 yılındaki değişiklikle kaldırılan 434. maddedeki tecavüzcü ile evlilik yolunu yeniden göstermiş ve çocukların cinsel istismarını önlemek için caydırıcı-önleyici nitelikteki tedbirleri alması gereken devletin pozitif yükümlülüğüyle çelişen bir karara imza atmıştır. (2015 /108 Esas 2016/46 Karar 26.05.2016 tarih 13.07.2016/29679RG)

TCK'nın 56/1 maddesi uyarınca çocuklara özgü güvenlik tedbirlerinin neler olduğu ve ne suretle uygulanacakları Kanunla gösterilir. Bu maddede atıf yapılan Kanun, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunudur. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu (ÇKK) ceza sorumluluğu olmayan çocuklara yönelik tedbirler konusunda oldukça yetersizdir. ÇKK'nun 11. maddesine göre ÇKK'nda düzenlenen koruyucu ve destekleyici tedbirler, suça sürüklenen ve ceza sorumluluğu olmayan çocuklar bakımından, çocuklara özgü güvenlik tedbiri olarak uygulanır.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu

Bu kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir. Kanunun 5. maddesi kapsamında koruyucu ve önleyici tedbirler şu şekildedir:

Madde 5- (1) Koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak tedbirlerdir. Bunlardan;

- a) Danışmanlık tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimselere çocuk yetiştirme konusunda; çocuklara da eğitim ve gelişimleri ile ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye,
- b) Eğitim tedbiri, çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesine,
- c) Bakım tedbiri, çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocuğun resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesine,
- d) Sağlık tedbiri, çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbî bakım ve rehabilitasyonuna, bağımlılık yapan maddeleri kullananların tedavilerinin yapılmasına,
- e) Barınma tedbiri barınma yeri olmayan çocuklu kimselere veya hayatı tehlikede olan hamile kadınlara barınma yeri sağlar.

Tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler, Türk Ceza Kanunu (TCK) ile Çocuk Koruma Kanunu'nun 18 yaş altını çocuk olarak tanımlayan düzenlemeleri düşünüldüğünde; TCK 103 ve

104 kapsamı değerlendirilirken, mağdurun öncelikle çocuk olduğu gözetilerek ceza düzenlenmeli; af düzenlemeleri bu anlamda cezasızlık anlamına da geleceğinden ve evlilik, şikayetten vazgeçirme, ülkedeki gelenek ve namus vb. algılar da düşünüldüğünde; suç mağduru ayrıca bir aile ve hukuk cenderesine sokulmamalıdır. Evlilik yaşı erginlik yaşı olan 18 olarak değiştirilmelidir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi 18 yaş altı evlilikler yasaklanmalıdır.

TÜRK MEDENİ KANUNU

TMK'nın 18 yaşından önce evliliğe izin veren maddeleri uluslararası sözleşmelere ve ulusal yasalara da aykırıdır. Daha erken yaşta ergin olsalar bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişiler çocuktur ve en temel çocuk haklarından olan anayasal eğitim hakkı, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı gereğince çocuğun yeri okuldur.

TMK md. 11 "Erginlik onsekiz yaşın doldurulmasıyla başlar" demektedir. Erginlik (rüş) yaşı konusundaki bu düzenleme sözleşmelere ve diğer yasalara uygundur. Ancak hemen ardından gelen "Evlenme kişiyi ergin kılar" şeklindeki ikinci cümle Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Ergin kılınmayı düzenleyen md. 12 "Onbeş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir" hükmünü taşıdığından ve evlilik dışında farklı bir zorunluluk hali için yasada zaten bir alternatif öngörüldüğünden, rüş yaşı için ayrıca bir "evlenme ile kazanma hükmü" olması gereksiz olup; devletin 18 yaş öncesi erken evlilikleri önleme görevi ile çelişmektedir.

TMK md. 124 "Erkek veya kadın onyediyi yaşını doldurmadıkça evlenemez. Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onaltı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir" hükmü Türkiye'de evlilik yaşını veli rızasıyla 17, hakim kararıyla 16 yaşa kadar indirmektedir.

Ayrıca md. 126'da "Küçük, yasal temsilcisinin izni olmadıkça evlenemez" ve md. 128'de "Hâkim, haklı sebep olmaksızın evlenmeye izin vermeyen yasal temsilciyi dinledikten sonra, bu konuda başvuran küçük veya kısıtlının evlenmesine izin verebilir" hükümleri yer almaktadır.

ÇOCUK İSTİSMARI ve ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

Türk Ceza Kanunu'nun yürürlüğe girdiği on beş yıllık süreç içerisinde çocuğun cinsel istismarı ile ilgili 103. maddenin iptali istemi ile Anayasa Mahkemesi'ne çok sayıda başvuru yapılmıştır. Yerel mahkemelerden gelen başvuruların tamamı, istismara uğrayan çocuk mağdur aleyhine, fail yararına başvurulardır. Anayasa Mahkemesi bu başvuruları birleştirerek aşağıdaki kararları vermiştir.

- İlk karar, Türk Ceza Kanunu'nun 104. maddesi ile ilgili olup, yaş farkına ilişkin olduğundan önemlidir. Anayasa Mahkemesi, E. 2005/103, K. 2005/89, sayılı kararında TCK 104. maddede düzenlenen "Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, 15 yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunma suçuna ilişkin fail ile mağdur arasında beş yaştan büyük fark olması halinde şikâyet koşulu aranmaksızın, cezanın iki kat artırılması" kuralını iptal ederken failin yaş farkının hiçbir öneminin olmadığına karar vermiştir. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060225-6.htm>
- TCK 103. maddeye dair ilk karar ise 2007 yılında verilen 2007/96 E., 2009/34 K. sayılı karardır. Bu başvuruda çok sayıda ağır ceza mahkemesi, mağdurun ruhsal bütünlüğünün bozulması nedeniyle faile verilen ceza miktarının artırılmasını, failin bir eylem nedeniyle iki

kez cezalandırılması anlamına geleceğini iddia ederek itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10., 13., 36. ve 38. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürmüşlerdir, ancak Anayasa Mahkemesi başvuruları reddetmiştir. Aynı şekilde 2007/96 E., 2009/34 K. sayılı kararında, 5237 sayılı Kanun'un 103. maddesinin 6545 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik öncesinde yürürlükte bulunan (2) numaralı fıkrasında yer alan "Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur" kuralının iptali istemini reddetmiştir.

- Anayasa Mahkemesi, 2015/108 Esas ve 2016/46 sayılı kararında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun, 18.6.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun'un 59. maddesiyle değiştirilen 103. Maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen 15 yaşını tamamlamamış olma ibaresini sarkıntılık suçu açısından iptal ederek, 15 yaşını tamamlamamış çocuklara yönelik sarkıntılık suçunun daha hafif cezalandırılması gerektiğine karar vermiştir. 103/3. fıkarda düzenlenen suçun, "Birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde yarı oranında artırılması" kuralının iptali istemi ise reddedilmiştir.
- Anayasa Mahkemesi'nin, 2015/26 Esas ve 2015/100 Karar sayılı kararı çocuk istismarı konusunda verilmiş en önemli ve aleyhte karar niteliğindedir. AYM bu kararında 103. maddenin 2. fıkrasında yer alan; "Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur" kuralını hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük kriterine aykırı bularak iptal etmiştir. Kararda "ölçülülük", suç ve suçun yarattığı mağduriyet ile faile verilen ceza arasındaki denge açısından değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, Anayasa Mahkemesi kararında, mahkemelere, olaya özgü takdir marjı tanımayan ve onarıcı hukuk kurumları öngörmeyen kuralda düzenlenen ceza yaptırımının alt sınırının onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası olarak belirlenmesini; mağdurun veya failin yaşı ve fiilden sonra mağdurun yaşının ikmal ile fiili birlikteliğin resmi evliliğe dönüşmesi gibi özelliklerin dikkate alınarak ceza tayin edilmesi gerektiği söylenerek böylelikle onarıcı adalet kurumunun uygulanması imkânı gerekçe gösterilmiştir. Oysa, ceza kurallarına ilişkin ölçülülük ilkesi Türk Anayasa Mahkemesi'nin en az kullandığı ilkedir. Öte yandan onarıcı adalet istismarcının cezasız kalması biçiminde kullanılamaz. Özetle, istismara maruz kalan mağdurun beş yaşında değil, 11-12 yaşında olması halinde çok düşük ceza verilmesinin ve daha önemlisi cinsel istismara uğrayan kız çocuğunun istismarcısı ile evlenmesi halinde bir nevi cezasızlık öngören bu karar, iktidarın cinsel istismar faillerine af tasarılarının arka plan gerekçesini oluşturmuştur.

<http://www.kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/c0fd7bd3-cdce-40f0-873d-13925fb0e6c6?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>

#ÇocukİstismarınınAffıOlmaz

TCK 103 Çocuk Cinsel İstismarı Affına

Karşı Kadın Platformu

www.tck103kadinplatformu.net

tck103kadinplatformu@gmail.com

Twitter/tck103platformu

Facebook/tck103kadinplatformu

Instagram/tck103kadinplatformu

Medium/tck103kadinplatformu

Youtube: tck103kadinplatformu